Bilaga 2
Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

Österåker

Roslags vatten AB

Innehåll

Sammanfattning

Inom Österåkers kommun finns inga tillståndspliktiga och sex mindre, så kallade anmälningspliktiga, avfallsanläggningar. Störst är Brännbackens avfallsanläggning. Samtliga verksamheter inom Brännbackens avfallsanläggning är anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Här återfinns bland annat återvinningscentralen som arrenderas av Roslagsvatten AB som också är verksamhetsutövare. Här sker även kompostering av park- och trädgårdsavfall, flisning av träavfall och ris samt sluttäckning och konstruktion av en nedlagd deponi. Övriga anmälningspliktiga anläggningar i kommunen är samtliga miljöstationer för insamling av farligt avfall. Brännbackens återvinningscentral samt miljöstationerna drivs i Roslagsvattens regi men genom upphandlad entreprenör. Inom kommunen finns det även tillgång till anläggningar för mottagning, sortering och återvinning av jord- och schaktmassor.

Behandlingskapacitet för hushållsavfall kan för kommunen säkerställas antingen genom egen anläggning i Roslagsvattens regi alternativt genom upphandling. Österåker är för de flesta avfallsfraktioner och behandlingsmetoder beroende av anläggningar som finns utanför kommunen. Att behandlingskapacitet saknas inom den egna verksamheten är dock inget ovanligt. Kartan nedan visar de anläggningar som finns i regionen.

Källa: Stockholmsregionens avfallsråd ©, www.atervinningscentralen.se 2011-05-17.

1 Avfallsanläggningar i Österåkers kommun

Genom EU-samarbetet har länderna förbundit sig att hantera avfallet enligt principen om egenkapacitet och närhet. Målet är att medlemsstaterna ska kunna ta hand om sitt eget avfall. Principerna om närhet och egenkapacitet innebär att avfallet ska behandlas/omhändertas så nära källan som möjligt och medlemsländerna ska se till att det finns tillgång till anläggningar för bortskaffande av avfall.

I Österåkers kommun sker behandling och omhändertagande av hushållsavfall endast genom upphandling. Här beskrivs vilka behandlingsanläggningar som tar emot avfall från Österåkers kommun idag. Här presenteras även vilka behandlingsresurser som finns respektive saknas inom regionen. Österåker är för de flesta avfallsfraktioner och behandlingsmetoder beroende av anläggningar som finns utanför kommunen. Det är därför viktigt för Österåkers kommun att ha en långsiktig framförhållning vad gäller planeringen av behandlingsalternativ för att säkerställa att avfallet kan tas om hand. Att behandlingskapacitet saknas inom den egna verksamheten är dock inget ovanligt.

1.1 Brännbackens avfallsanläggning

Brännbackens avfallsanläggning är Österåkers huvudsakliga avfallsanläggning och drivs av Brännbacken Återvinning AB (BRÅAB) som huvudman. BRÅAB ägs av Ragn-Sells AB (91 %) och Österåkers kommun (9 %). Här återfinns bland annat återvinningscentralen som arrenderas av Roslagsvatten AB som också är verksamhetsutövare med upphandlad entreprenör som utförare. Samtliga verksamheter inom Brännbackens avfallsanläggning är anmälningspliktiga enligt miljöbalken och kommunen är tillsynsmyndighet.

På Brännbackens återvinningscentral kan kommuninvånare själva lämna grovavfall, el-avfall trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall, kläder, däck, tidningar och förpackningar i olika containrar. Det grovavfall och bygg- och rivningsavfall som kommer in sorteras och avfallet transporteras sedan vidare för materialåtervinning, energiåtervinning eller deponering. Återvinningscentralen får lagra avfallsmängder upp till max 10 000 ton samtidigt. Anläggningen har även möjlighet att mellanlagra begränsade mängder farligt avfall enligt anmälan. Den mängd avfall som hanterades på Brännbackens återvinningscentral 2010, exklusive producentansvarsmaterial, var ca 18 400 ton.

En ny återvinningsanläggning kommer inom det närmaste året att uppföras som ersätter den befintliga där möjligheterna till utsortering kommer att öka, bland annat vad gäller gips och planglas samt genom ett återbruk i någon form.

På Brännbacken omlastas kärl- och säckavfall samt grovavfall insamlat i Österåkers kommun för vidare transport till förbränning i Högdalenverket. Maximalt 50 ton hushållsavfall får mellanlagras vid ett och samma tillfälle. Under 2010 omlastades ca 9 600 ton

hushållsavfall. Från och med 2012 kommer omlastning att ske på SÖRABs anläggning i Hagby, Täby kommun.

1.1.1 Kompostering av park- och trädgårdsavfall

För att framställa sluttäckningsmaterial till den nedlagda deponin komposteras delar av insamlat park- och trädgårdsavfall för tillverkning av jord. Under 2010 komposterades 408 ton park- och trädgårdsavfall. Komposten används i sluttäckningen som anläggningsjord.

1.1.2 Flisning av träavfall och ris

Trä och ris flisas för energiutvinning. Anmälan omfattar lagring av brännbart träavfall och ris samt flisning en gång/år av maximalt 5 000 ton för leverans till energiutvinning. Under 2010 flisades 3094 ton.

1.1.3 Deponi

Deponering upphörde på Brännbackens avfallsanläggning augusti 2001, men sluttäckning och konstruktion av en säker deponi med inerta massor pågår och ska enligt reviderad avslutningsplan från BRÅAB vara klar 2013. Som sluttäckningsmaterial används schaktmassor och inert bygg- och rivningsavfall, t ex betong. Måttligt förorenade massor används under tätskiktet, s k MKM-massor, och rena jordar och rötat slam används ovan den tätande duken för att avjämna och anlägga en gräsyta. Under täckningsarbetet klassas deponin som en tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet till dess att sluttäckningen är klar. Den totala ytan som ska täckas är ca 135 000 m^2.

Inom anläggningen finns ett utbyggt lakvattenuppsamlingssystem med pumpstationer och lakvattendamm. Lakvattnet leds från lakvattendammen till Margretelunds reningsverk, men en utredning av möjligheten till ett lokalt omhändertagande av lakvatten ska göras under året.

2007 anmäldes hantering av deponigas genom uppsamling och förbränning i fackla, vilket kom igång på allvar 2008 och kommer att finnas kvar så länge det finns gas att samla upp. Frågan om att göra el eller värma av gasen har diskuterats och tillsynsmyndigheten kommer att begära in en utredning om detta.

1.1.4 Övrigt

Även slam och fett kan vid behov omlastas vid Brännbacken för att samorda transporterna till slutlig mottagare.

1.2 Anläggningar för insamling av farligt avfall

Insamling av hushållens farliga avfall sker via Brännbackens återvinningscentral, fem miljöstationer som är fördelade över kommunen, tre Samlare vid kommunens största köpcentra och via kommunens marinor, men också via mobil insamling. Elavfall samlas även in i två försäljningsställen för elprodukter. På Brännbackens återvinningscentral finns det även möjlighet för företag att lämna farligt avfall.

1.3 Anläggningar för återanvändning

Anläggningar för återanvändning är till exempel secondhandbutiker och återbruksbutiker.
I dagsläget saknas en utförlig förteckning över vilka sådana som finns i kommunen. Återanvändning sker genom annonsering på internet och i lokala tidningar men också genom en stor och välbesökt loppmarknad i kommunens regi som arrangeras vår och höst. En målsättning för Roslagsvatten är att verka för att återanvändningen ökar, bland annat genom någon form av återbruk på Brännbackens återvinningscentral.

1.4 Anläggningar för materialåtervinning

Ca två tredjedelar av allt grovavfall samlas in via Brännbackens återvinningscentral, resten via mobila grov avfallskampanjer, ett insamlingssystem som kommer att upphöra 2012 och ersättas av hämtning i storsäck efter beställning. Efter mottagning på Brännbacken transporteras grovavfall som går att materialåtervinna vidare till olika behandlingsanläggningar. Återvinningscentralen är underdimensionerad utifrån dagens mängder och en ny återvinningscentral kommer att byggas under 2012. Om grovavfallsmängderna fortsätter att öka i samma takt kan behov av ytterligare återvinningscentraler komma att uppstå. Hur inkommande mängder grovavfall till återvinningscentralen utvecklas efter att insamlingskampanjerna har tagits bort 2012 behöver utvärderas i kombination med utvecklingstrenden för avfallsmängderna för att identifiera eventuella förändringar i framtida behov. I översiktsplanen redovisas två alternativa lägen för en framtida återvinningscentral. Dels vid Brännbacken, intill väg 276, dels söder om väg 276 vid Stava Syd där mark för ett nytt verksamhetsområde för delvis störande verksamheter är föreslaget. Andra alternativ kan vara mer centralt belägna mottagningsplatser för trädgårdsavfall eller grovavfall.

Insamling av förpackningar och returpapper sker till största delen via återvinningsstationer alternativt via fastighetsnära insamling för vissa flerbostadshus. I Österåker finns för närvarande 14 återvinningsstationer vilket motsvarar 2 823 invånare/station, vilket är en försämring med 250 invånare/station sedan 2006. Fastighetsnära insamling i flerbostadshus av förpackningar och returpapper erbjuds i vissa fastigheter (detta anordnas av respektive fastighetsägare). Kommunen har även extra insamling av glas på Husarö och Ljusterö Åsättra samt glas och tidningar på Ingmarsö. En förtätning av återvinningsstationer är nödvändig. Målsättningen är att det ska finnas en återvinningsstation per 1 500 invånare. I den enkätundersökning som gjordes hösten 2009 anser endast 74 % av hushållen de har tillräckligt nära till en återvinningsstation. Genom en plockanalys av säck- och kärlavfallet som utfördes 2008 kan det konstateras att en stor mängd förpackningar och returpapper slängs med det brännbara avfallet, närmare drygt en fjärdedel av soppåsens innehåll utgörs av producentansvarsmaterial.

Rena jord- schaktmassor som uppkommer vid anläggningsarbeten återanvänds oftast för anläggningsändamål. Lätt förorenade massor har tagits emot på Brännbacken för att

lägga under tätskiktet vid sluttäckningen. I Österåkers kommun finns det även en kommersiell anläggning för mottagning av jord- och schaktmassor vid Rydbokrossen. Kommunen har ingen egen plats för hantering av massor utan det hanteras oftast inom ramen för ett anläggningsprojekt. Viss sortering och återvinning sker på Ljusterö vid upplaget vid Nolsjö och vid Mellansjö. Möjligheten att ta omhand jord- och stenmassor bedöms som tillgodosett i kommunen. Det kan även komma att uppstå ett behov av att få tillgång till schaktmassor för att förbättra täckningen av gamla deponier.

1.5 Anläggningar för biologisk behandling

1.5.1 Biologisk behandling av matavfall

Österåkers kommun saknar anläggningar för biologisk behandling. Ingen insamling av matavfall sker idag, men kommer att införas 2012. På prov kommer matavfallet då att transporteras till SÖRABs anläggning i Hagby för förbehandling och vidare transport till behandlingsanläggning. Generellt saknas behandlingskapacitet för matavfall i regionen och behöver säkerställas.

1.5.2 Biologisk behandling av slam och latrin

Latrin som samlas in transporteras till Salmunge avfallsanläggning i Norrtälje kommun. Vid Salmunge avfallsanläggning separeras kärl från latrin genom sönderdelning av kärlen med en rivare. Efter sönderdelning transporteras latrinet till Karby våtkompost.

Slam från enskilda avlopp på fastlandet pumpas till Käppala reningsverk via påsläppspunkt i Upplands Väsby. För detta avfall saknas i dag en regional behandlingsanläggning. Slam från enskilda avlopp som töms från båt går däremot in i ledningsnätet för Margretelunds reningsverk. Rötat slam från Margretelunds avloppsreningsverk används till viss del för sluttäckning av Brännbackens deponiområde, men behovet av ytterligare mängder är begränsat då arbetet är i det närmaste slutfört.

1.5.3 Biologisk behandling av trädgårdsavfall

Löv, jord och annat komposterbart trädgårdsavfall transporteras efter insamling på Brännbacken till Löt för kompostering.

1.6 Anläggningar för förbränning av avfall

Både Österåkers kommun och närliggande kommuner saknar anläggning för förbränning av avfall, vilket innebär att förbränningskapacitet måste sökas utanför närområdet. Brännbart hushållsavfall och bygg- och rivningsavfall från Österåker behandlas genom förbränning med energiutvinning i Högdalenverket, Stockholm. Verket producerar utöver fjärrvärme även el vilket är fördelaktigt ur miljösynpunkt.

1.7 Anläggningar för deponering av avfall

Österåkers kommun saknas anläggning för deponering av avfall. Det avfall från Brännbackens återvinningscentral som varken går att förbränna eller återvinnas kommer att deponeras på Kovik.

Icke brännbart avfall som samlas in via entreprenaderna på fastlandet oci skärgården transporteras till Hagby för sortering.

2 Förteckning över anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall inom Österåkers kommun

Denna sammanställning omfattar avfallsanläggningar som enligt bilaga till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd den 1 april 2011 klassades som anmälningspliktig eller tillståndspliktig verksamhet och som bedrevs inom Österåkers kommun.

Anläggningens namn	Lokalisering, Fastighetsbeteckning	Lokalisering, adress	Verksamhetskoder enligt FMH 1998:899	Typ/typer av avfall som tas emot	Metoder som används för återvinning eller bortskaffande	Totalt mottagna mängder under 2010 (ton/år)	Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd (ton/år)
ÅVC Brännbacken	Skeppsbol 1:69	Brännbacken	Återvinningscentral 90.40 och 90.60, omlastning av hushållsavfall 90.40, flisning av träavfall och ris 90.110, kompostering av park- och trädgårdsavfall, 90.170, avslutning av deponi, 90.300.	Hushållsavfall (inkl. elavfall), industri- och grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall	D15/R13	9 105 ton	Ej tillståndpliktig Max 50 ton hushållsavfall får omlastas per tillfälle
Miljöstation, OKQ8 bensinstation	Runö 7:110	Rallarvägen	90.60	Farligt avfall	D15/R13	10 805 kg	Ej tillståndpliktig
Miljöstation, Statoil Centrum bensinstation	Berga 6:224	Luffarbacken	90.60	Farligt avfall	D15/R13	13 324 kg	Ej tillståndpliktig
Miljöstation, Svinninge handel	Svartgarn 2:506	Hästängsuddsvägen/ Svinningevägen	90.60	Farligt avfall	D15/R13	2 899 kg	Ej tillståndpliktig
Miljöstation, Kiosk	Mörtsunda 1:2	Ljusterö färjeläge	90.60	Farligt avfall	D15/R13	5 981 kg	Ej tillståndpliktig

Forts.

Forts.

Anläggningens namn	Lokalisering, Fastighetsbeteckning	Lokalisering, adress	Verksamhetskoder enligt FMH 1998:899	Typ/typer av avfall som tas emot	Metoder som används för återvinning eller bortskaffande	Totalt mottagna mängder under 2010 (ton/år)	Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd (ton/år)
Miljöstation, Statoil Åkerstorp bensinstation	Åkerstorp 31:124	Centralvägen	90.60	Farligt avfall	D15/R13	18 114 kg	Ej tillståndpliktig
Samlare Willys		Rallarvägen	-	Visst farligt avfall och elavfall	D15/R13	1 029 kg	Ej tillståndpliktig
Samlare, ICA		Lennart Neckmans väg	-	Visst farligt avfall och elavfall	D15/R13	115 kg[1]	Ej tillståndpliktig
Samlare, Vi Favoriten		Muskötvägen	-	Visst farligt avfall och elavfall	D15/R13	12 kg[2]	Ej tillståndpliktig
OnOFF, Elaffärer		Rallarvägen	-	elektriska o elektroniska produkter	D15/R13	Uppgift saknas	Ej tillståndpliktig
Hemmabutiken, Elaffär		Rallarvägen	-	elektriska o elektroniska produkter	D15/R13	Uppgift saknas	Ej tillståndpliktig
Rydbokrossen, NCC		Ullna Industriområde, Arninge-Rydbo	-	Schaktmassor		Uppgift saknas	Ej tillståndpliktig
Nolsjö återvinningsupplag		Ljusterö	-	Schaktmassor, muddermassor		Uppgift saknas	Ej tillståndpliktig
Apoteket Livbojen		Muskötvägen	-	Läkemedelsavfall	D15/R13	Uppgift saknas	Ej tillståndpliktig

[1] Från och med augusti 2010.

[2] Från och med oktober 2010.

Forts.

Anläggningens namn	Lokalisering, Fastighetsbeteckning	Lokalisering, adress	Verksamhetskoder enligt FMH 1998:899	Typ/typer av avfall som tas emot	Metoder som används för återvinning eller bortskaffande	Totalt mottagna mängder under 2010 (ton/år)	Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd (ton/år)
Medstop apotek Ankaret		Stationsvägen					
Apotek Hjärtat		Storängsvägen					
Upplag för snö	Husby 4:22	Näsvägen		Upplag för snö			
Upplag för snö	Tråsättra 1:14	Otto bondes väg		Upplag för snö			
Upplag för snö	Tråsättra 1:!4	Kolgärdet		Upplag för snö			
Upplag för snö	Tuna 3:1	Generalsvägen		Upplag för snö			
Upplag för snö	Smedby 19:1	Smedby Gård		Upplag för snö			
Upplag för sopsand	Husby 4:15	Sågvägen		Upplag för sopsand			

3 Förteckning över återvinningsstationer i Österåkers kommun

Återvinningsstation	Lokalisering
Brännbacken Återvinningscentral	Väg 276, Nyhagen
Brofästet	Kanalvägen / Runövägen
Flaggfabriken	Margretelundsv / Stationsvägen
Hacksta industriområde	Hackstavägen / Storängsvägen
ICA Skånsta	Kantarellvägen
Ljusterö färjeläge	Ljusterövägen
Ljusterö Granliden	Ljusterövägen
Margretelunds centrum	Söralidsvägen
Margretelundsskolan	Manfred Bondes väg
Rallaren – Willy:s	Rallarvägen
Rydbo station	Brovallsvägen
Svinninge Handel	Hästängsuddsvägen
Åkersberga IP	Österskärsv. / Generalsv.
Åkers-Åsättra, Hydromacken	Väg 276, Bammarbodavägen

4 Övriga anläggningar av betydelse för regionen

Tänkbara avfallsbehandlingsanläggningar för Österåkers kommun.

Behandling av hushållsavfall	Anläggning, ort	Huvudman	Avstånd, ca km (från Hagby, där omlastning sker)
Deponering	Högbytorp, Upplands-Bro	Ragn-Sells AB	30
	Tveta, Södertälje	Telge Återvinning AB	60
	Sofielund, Huddinge	SRV Återvinning AB	50
	Löt, Vallentuna	SÖRAB	35
	Kovik, Nacka/Värmdö	SITA Sverige AB	60
Förbehandling av hushållsavfall	Hagby, Täby	SÖRAB	0
Förbränning, blandat hushållsavfall	Boländerna, Uppsala	Vattenfall Värme Uppsala AB	60
	Högdalenverket, Stockholm	Fortum Värme AB	45
	Gärstadverket, Linköping	Tekniska Verken	230
	Händelöverket, Norrköping	Sydkraft EcoPlus AB	200
	Brista, Sigtuna kommun (Det nya kraftvärmeverket beräknas vara i drift i mitten av 2011)	Fortum Värme AB	35
Rötning av utsorterat organiskt avfall i reaktor	Kungsängens biogasanläggning, Uppsala	Tekniska kontoret, Uppsala kommun	60
	Sofielunds rötningsanläggning	SRV Återvinning AB	50
	Biogasanläggningen vid Åby Västergård, Linköping	Tekniska Verken	230
	Gryta avfallsanläggning	VafabMiljö	101
Rötning i sluten cell	Högbytorp, Upplands-Bro	Ragn-Sells AB	30
	Tveta, Södertälje	Telge Återvinning AB	60
Samrötning med avloppsslam	Henriksdal	Stockholm Vatten	45
	Käppalaverket	Käppalaförbundet	45
	Himmerfjärdsverket	Telge Nät	66
Kompostering (sluten) av utsorterat org. avfall	Tveta, Södertälje	Telge Återvinning AB	60
	Atleverket, Örebro	Örebro kommun	200
	Forsbacka avfallsanläggning, Gävle	Gästrike Avfallshanterings AB	173
Kompostering, öppen	Sofielund, Huddinge	SRV Återvinning AB	50
Våtkompostering av latrin	Karby, Norrtälje	Norrtälje kommun	62

Kartan visar de anläggningar som finns i regionen.

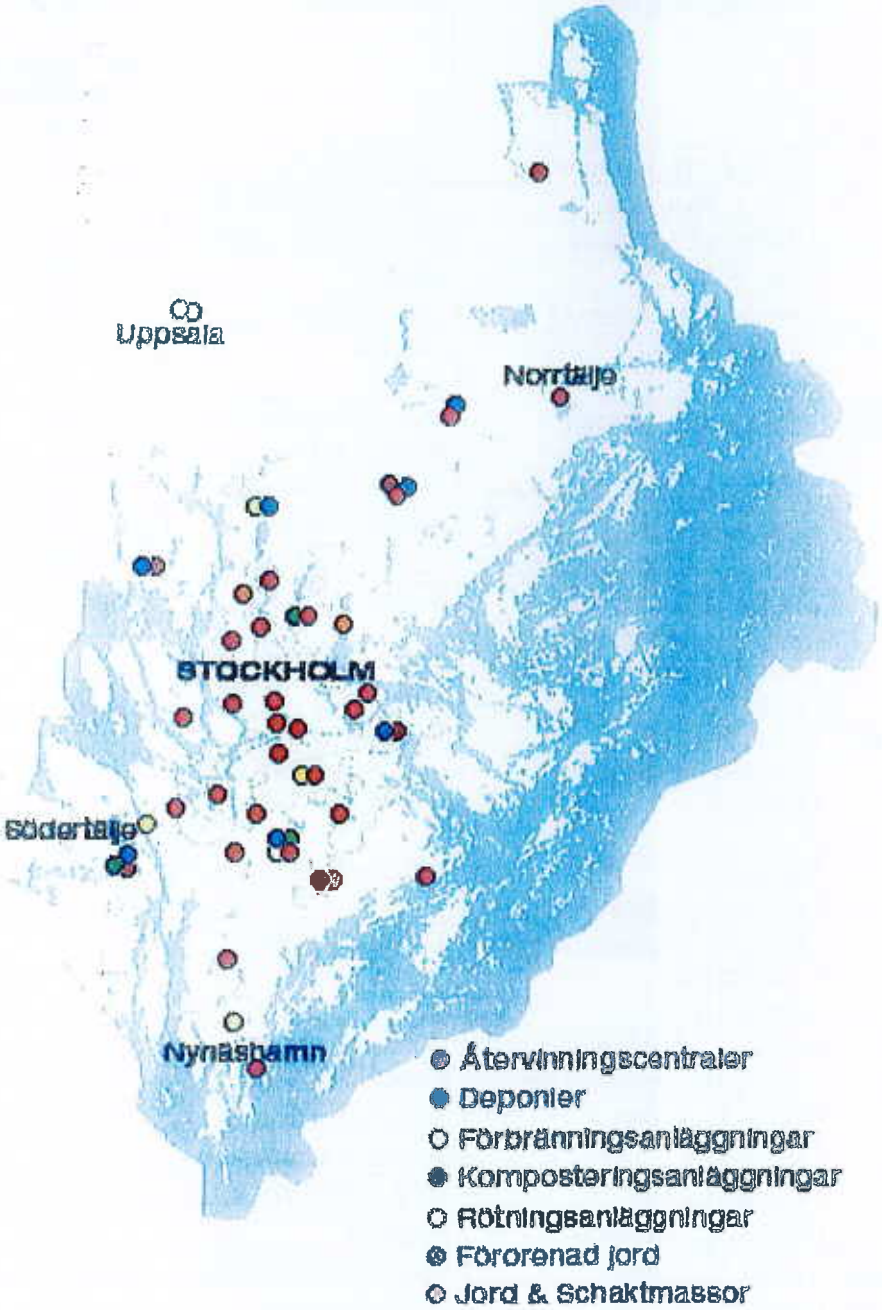

Källa: Stockholmsregionens avfallsråd ©, www.atervinningscentralen.se 2011-05-17.

Bilaga 3
Nedlagda deponier

Österåker

Roslags vatten AB

Innehåll

1 Nedlagda deponier i Österåkers kommun

En avfallsplan ska innehålla uppgifter om deponier som inte längre tillförs avfall eller som inte längre används för detta ändamål. För varje sådan deponi ska en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön redovisas. För de deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen även innehålla uppgifter om planerade och vidtagna åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön.

1.1 Miljöpåverkan från avfallsanläggningar

I Länsstyrelsen i Stockholms läns rapport "Miljöpåverkan från avfallsanläggningar", rapport 1993:14, finns en sammanställning över avfallsanläggningar och deras status
1993. I denna sammanställning indelades avfallsverksamheterna enligt följande:

Hush/ind	Nedlagt eller avslutat upplag för hushållsavfall och eller industriavfall.
Schktm	Nedlagt eller avslutat upplag för schaktmassor och eller sprängsten.
Slam	Avslutat upplag för slam eller gödsel.
Övrigt	Övriga anläggningar

1.2 Metodik för inventering av förorenade områden

Idag används Metodik för Inventering av Förorenade Områden (MIFO).för att bedöma och klassa förorenade områden. Naturvårdsverket har tagit fram ett omfattande vägledningsmaterial för hur riskbedömningar ska göras.

Som ett examensarbete genomfördes 2004 en inventering av kommunens förorenade områden enligt MIFO fas 1. En kompletterande studie gjordes 2006.

De deponier som redovisas i tabell 1 har samtliga inventerats enligt MIFO fas 1 vilket innebär att man har gjort arkivstudier och platsbesök för att säkerställa att det finns ett misstänkt förorenat område. Ingen av deponierna i Österåker har undersökts enligt fas 2 och har inte heller riskklassats enligt MIFO. Tabellen är ingen fullständig redovisning av misstänkt förorenade platser som har koppling till avfallsdeponering men anger de mest prioriterade för fortsatta undersökningar.

För Skånstatippen och Hackstatippen kommer fördjupade undersökningar att genomföras under 2011 för att ge underlag för en riskklassning enligt MIFO fas 2. De har prioriterats på grund av sitt läge nära bebyggelse och skola samt i ett friluftsområde. Det finns anledning att fortsätta undersöka andra kommunala deponier för att få bättre kunskaper om riskerna.

För Brännbackens avfallsdeponi gäller en avslutningsplan för vilken miljö- och hälsoskyddsenheten har ett tillsynsansvar liksom för andra miljöfarliga verksamheter. Så länge som det kommer att finnas en lakvattenbehandling och förbränning av deponigas

kommer anläggningen av klassas som en pågående miljöfarlig verksamhet. Även andra nedlagda deponier kan ses som "förvaringsfall" eller pågående miljöfarlig verksamhet vilket kan innebära krav på kontroll av miljöpåverkan. För äldre upplag är bestämmelserna i miljöbalkens 10 kap om förorenad mark mera tillämpliga. Det innebär att tillsynsmyndigheten prioriterar arbetet med undersökningar och åtgärder utifrån lokaliseringen eller en översiktlig bedömning av miljörisken i jämförelse med annan förorenad mark.

1.3 Nedlagd deponi

Enligt 5 § avfallsförordning (2001:1063) avses med deponi en upplagsplats för avfall.

Med nedlagd deponi menas således en avslutad upplagsplats för avfall. Vem som är ansvarig för undersökningar och åtgärder vid en nedlagd deponi kan vara svårt att fastställa för de avslutade deponier som inte är kommunala. Det är i första hand den som deponerade avfallet som ska vidta åtgärder. Om det inte går att hitta den som ansvarade för deponeringen av avfallet kan markägaren bli ansvarig för att åtgärda deponin. Vid sådana oklara förhållanden ska en ansvarsutredning göras innan krav på utredningar och åtgärder kan ställas.

När det gäller gamla, avslutade kommunala deponier ansvarar kommunerna för att undersöka dem och bedöma deras risker. För deponier som är nedlagda före 1 juli 1969 gäller samma regler som för annan förorenad mark, det vill säga att staten i vissa fall kan ta på sig kostnaden för sanering.

Nedlagda avfallsupplag i Österåkers kommun finns sammanställda i tabell 1 nedan. Av tabellen framgår även typ av avfall som deponerats enligt länsstyrelsens inventering 1993. Det är ofta så att för de äldre deponierna finns sparsamma uppgifter om vilken typ av avfall som har deponerats och det är därmed svårt att veta vilken typ av föroreningar som kan finnas på platsen. Generellt sett har de deponier där industriavfall har deponerats en högre risk än de som har används för deponering av hushållsavfall

Tabell 1. Nedlagda deponier i Österåkers kommun

Platsnamn	Fastighet	Objektsid (enligt Länsstyrelsens databas)	Avfallsslag	Beskrivning
Brännbacken*	Skeppsbol 1:69	0117-0660	hush/ind	Under avslutning, hanteras som miljöfarlig verksamhet
Skånsta	Sjökarby 3:1, 3:2	0117-0264	hush/ind	Undersökning och riskbedömning sker under 2011
Malmsjö deponi	Gregersboda 1:20	0117-0263	hush/ind	
f.d. Stava	Stava 4:11	0117-0258	hush/ind	
Stava	Stava 4:11	0117-0266	schaktmassor	Bedömning har gjorts att föroreningsrisken är liten
f.d. Rydbotippen	Rydboholm 2:1	0117-0260	bygg/ind	
Rydbotippen	Rydboholm 2:1	0117-0254	industriavfall	Danderyds LBC
Rydbo avfallsupplag	Rydboholm 2:1	0117-0261	hushållsavfall	Abrahamsberg
Linanäs avfallsupplag	Bolby 1:181	0117-0262	hushållsavfall	
Grindtorp	Grindtorp 1:1	0117-0265	schaktmassor	Undersökning gjord i samband med bygglov
Hacksta	Hacksta 2:3	0117-0252	schaktmassor	Undersökning och riskbedömning sker under 2011
Bolby	Bolby 3:25, 3:92	0117-0256	schaktmassor	
Östanå	Mälby 1:2	0117-0268	Schaktmassor	
Lillnäs	Boda 1:58	0117-0269	schaktmassor	
Torntippen	Rydboholm 2:1	0117-0270	schaktmassor	
Ruggsättra	Ruggsättra 1:5	0117-0253	schaktm/skrot	

* Brännbackens avfallsanläggning är nedlagd sedan augusti 2001. Sluttäckning ska vara klart till år 2013.

Bilaga 4
Uppföljning av tidigare avfallsplaner

Österåker

Roslags vatten AB

Kommunens mål 2007-2010

Nedan sammanfattas en uppföljning av de mål och åtgärder som sattes upp för planperioden 2007-2010. Detta är utfallet 2010. Flera av målen finns även kvar i den nya avfallsplanen men i omarbetad form. För att illustrera utgången 2010 för de planerade åtgärderna har symboler med olika färg använts enligt Tabell 1.

Tabell 1. Bedömning av måluppfyllelse

Målet i planen har nåtts ☺
Målet i planen är delvis uppfyllt 😐
Målet i planen är inte uppfyllt ☹
Målet i planen är ännu inte uppfyllt. 😐
Målet är inte mätbart

Hur väl målen uppfylls i tidigare avfallsplaner redovisas i Tabell 2. Av de 17 målen är 12 helt eller delvis uppfyllda. Av målen har 3 mål visat sig inte vara mätbara eller ännu inte uppfyllda, och 2 mål har inte uppfyllts.

De mål som inte är mätbara beror på att den redovisade statistiken har förändrats under perioden (mål 14), att statistik inte har förts (mål 12) eller att uppgifterna är motstridiga (mål 10).

Två av målen inte har uppnåtts, målet om att det 2010 ska finnas 25 återvinningsstationer i Österåkers kommun samt målet att en sorterad avloppsfraktion för kretsloppsanpassat avloppssystem ska ingå vid upphandling av ny renhållningsentreprenad. Det första målet har inte uppnåtts på grund av att det inte har funnits tillgänglig mark för att genomföra detta. Det andra målet har inte beaktats i samband med gjorda upphandlingar.

Tabell 2. Måluppfyllelse.

	Nyckeltal	Mål-värde	Målår	2010	Utfall	Kommentarer
Ö	Övergripande mål: Utvecklingsarbete för avfallshanteringen i Österåkers kommun ska utgå från att uppfylla nationella och regionala delmål för de nationella miljökvalitetsmålen	-	-	-	☺	
1	Österåkers kommun medverkar till utveckling av den regionala samverkan i avfallsfrågor	*Ja*	*löpande*	Ja	☺	STAR
2	En god kommunal service med effektiva behandlings- och insamlingssystem inom avfallshanteringen ska erbjudas	*Ja*	*löpande*	Nja	😐	Kundundersökning 2009, värderingsrapport AvfallWeb
3	Alternativ för central insamling av källsorterat matavfall ska ingå vid upphandling av ny renhållningsentreprenad	*Ja*	*2010*	Ja	☺	
4	Återanvändning, materialåtervinning eller förbränning med energiutvinning ska öka med 10% till 2010 från 2005 års nivåer av det grovavfall samt bygg- och rivningsavfall som samlas in.	10%	2010	11 %	☺	Se dokument Statistik 2003-

	Nyckeltal	Mål-värde	Målår	2010	Utfall	Kommentarer
5	En god arbetsmiljö inom avfallshanteringen ska upprätthållas	*saknas*	*saknas*	Arbete pågår	😐	Åtgärder är vidtagna enligt plan och inkorporerat i det löpande arbetet. Men många arbetsmiljöbrister kvarstår.
6	Vid plan- och bygglovshantering ska möjlighet till källsortering och annan service samt framkomlighet för renhållningsfordon beaktas	*löpande*	*löpande*	*begr.*	😐	Arbete har påbörjats.
7	Minska antalet latrinabonnemang på fastlandet	*<640*	*2010*		😐	Antalet abonnemang har minskat men marginellt.
8	Tillse att alla har en godkänd toalettlösning (latrin)	*100 %*	*2010*		😐	Samtliga hushåll där latinhämtning upphört av inventerats. Uppföljning och löpande kontroll pågår inte.
9	Sorterad avloppsfraktion för kretsloppsanpassat avloppssystem ska ingå vid upphandling av ny renhållningsentreprenad	*Ja*	*2010*	-	☹	Ej genomfört.
10	Allt farligt avfall samt alla batterier och läkemedelsrester ska samlas in och behandlas separat	*100 %*	*löpande*	-	☺	Prognos baserad på plockanalys 2008
					☹	Baserat på kundundersökning 2009. Endast 60 % anger att de lämnar in allt sitt farliga avfall.
11	Kommunens ÅVC ska bli mer tillgänglig för småföretagare	*saknas*	*2010*	Ja	☺	
12	Kunskapen om industriavfall ska öka i kommunen	*saknas*	*2010*		😐	Ingen specifik insats har genomförts men ingår i löpande tillsyn av miljöfarlig verksamhet.
13	2010 ska det finnas 25 ÅVS i Österåkers kommun.	25	2010	14	☹	Ej genomförbart.
14	Materialåtervinning av förpackningar och tidningar per hushåll ska öka med 10% till 2010 från 2005 års nivåer	10 %	2010		😐	Statistiken från FTI inte jämförbar mellan åren.
			-		☺	Prognos baserad på plockanalys 2008
15	Allt elektriskt och elektroniskt avfall ska samlas in och behandlas separat i samarbete med producenterna	100 %	*löpande*	-	☺	Prognos baserad på plockanalys 2008
16	Beslut om etablering och lokalisering av en ny modern ÅVC var kapacitet motsvarar kommunens behov ska tas under planperioden	1	2010	Ja	☺	
17	Sluttäckning av Brännbackens deponi ska enligt aktuell plan vara avslutad 2013.	saknas	2013	-	☺	Arbete pågår enligt plan

Resonemang kring målens uppfyllelse

Kommentar till mål 14. Ska man räkna insamlade mängder eller mängder i soppåsen? Målet är inte preciserat hur utvärdering ska göras. Sett till insamlade mängder kan det vara ett gott tecken att insamlade mängder sjunker om det skulle innebära att konsumtionen av förpackningar har minskat. Då kan en utvärdering som baserar sig på en plockanalys vara mer relevant.

Bilaga 5
Omvärldsbeskrivning

Österåker

Roslags vatten AB

Innehåll

MU BJ

Sammanfattning

Avfallshantering regleras huvudsakligen i miljöbalken med tillhörande förordningar, föreskrifter och lokala föreskrifter. Lagkraven utgår ofta från EU-direktiv. Det senaste EU-direktivet om avfall som beslutades 2008 omfattar bland annat den så kallade avfallshierarkin, avfallsprevention, kriterier för när avfall upphör att vara avfall och utökad informationsskyldighet för kommunerna. Arbetet med att införa direktivet i svensk lagstiftning har påbörjats.

Enligt miljöbalkens kapitel 15 ansvarar kommunen för transport och behandling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. För vissa avfallsslag ansvarar producenterna för att säkerställa insamling och behandling. Balken ställer även krav på kommunen att anta en renhållningsordning som innehåller kommunens föreskrifter om avfallshantering och en avfallsplan som beskriver hur kommunens hantering ska gå till. Annan lagstiftning som påverkar avfallshanteringen är till exempel arbetsmiljölagstiftning och plan- och bygglagen.

Det övergripande målet för det svenska miljöarbetet är att vi till nästa generation, med sikte på år 2020, ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Sveriges riksdag har därför antagit 16 nationella miljökvalitetsmål med tillhörande etappmål som utgör utgångspunkten för vad som ur miljösynpunkt är att betrakta som en hållbar utveckling. Avfallshanteringen är placerad under miljömålet *God bebyggd miljö* då den utgör en del av samhällets infrastruktur och har en tydlig koppling till den bebyggda miljön.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010 beskriver hur Stockholm ska möta de stora utmaningarna som man ser i vår region. De åtaganden som berör avfallshanteringen är flera. Den punkt som pekas ut tydligast är att minska avfallsmängden och använda avfall som en resurs, samt olika medel för att uppnå detta. RUFS 2010 pekar även på att kopplingen mellan avlopps- och avfallshanteringen och energiförsörjningen bör förstärkas.

Giftfri miljö, ingen övergödning och minskad klimatpåverkan är Österåkers prioriterade miljömål. Avfallshanteringen berörs även av lokala miljömål under miljömålet God bebyggs miljö.

Det finns flera trender man ser kan komma att påverka avfallshanteringen i framtiden. Shopping är idag en fritidssysselsättning, liksom inredning och renovering, båda två trender som leder till ökade mängder avfall. Samtidigt kommer signaler på att det blir allt vanligare att hyra och hyra ut istället för att köpa och slänga. Trenden har noterats vad gäller produkter som bilar, släpvagnar, datorer och verktyg. Hur avfallets farlighet kommer att förändras över tiden är svårt att säga något om. Vi kan å ena sidan vänta oss nya avfallsslag i framtiden som kan medföra att avfallet blir farligare, samtidigt

har ett flertal åtgärder vidtagits på senare år som har minskat avfallets farlighet. Det finns tecken på att behovet av kommunal samverkan kommer att öka för att vinna stordriftsfördelar, klara personalförsörjningen och behålla eller höja kvaliteten på verksamheten. För dem som växer upp idag är också internet en naturlig del där tjänster, information och kontakter självklart ska finnas och allt större krav ställs på flexibla lösningar där man förutsätter att enskilda behov kan mötas. Ser man till de trender som Roslagsvatten kan notera på lokal nivå är det ett ökande intresse för avfallskvarnar.

1 Lagstiftning som berör avfallshanteringen

1.1 EU-direktiv och förordningar

Det finns flera EG-direktiv som rör avfall och som är införlivade i den nationella lagstiftningen. Det senaste EU-direktivet om avfall beslutades 2008 och innehöll följande förändringar:

- Medlemsländerna ska verka för att sambandet mellan ekonomisk tillväxt och negativ miljöpåverkan från avfallsproduktion ska brytas
- Det kommer att utarbetas kriterier för när avfall upphör att vara avfall, vilket troligtvis även kommer att omfatta matavfall
- Medlemsländerna ska uppmuntra källsortering genom separat insamling.

Sverige har tagit ett första steg i arbetet med att implementera direktivet genom en lagrådsremiss som regeringen nu har överlämnat till Lagrådet. För att genomföra de nya reglerna i direktivet föreslår regeringen bland annat ändringar i miljöbalkens definitioner av avfall (15 kap. 1 §) och vad som avses med hantering av avfall (15 kap. 3 §). Regeringen vill också utöka kommunernas informationsskyldighet till att exempelvis även gälla vilka åtgärder kommunen vidtar för att minska avfallets mängd och farlighet.

De åtgärder som föreslås i lagrådsremissen innebär inte en komplett implementering av hela EUs avfallsdirektiv, utan de nu aktuella ändringarna i miljöbalken kommer att följas av ytterligare ändringar i förordningar och föreskrifter som regeringen respektive behörig myndighet meddelar. Beslut om nya förordningar kommer troligtvis under hösten 2011. De delar som återstår är bland annat regler om avfallsprevention, avfallshierarkin, återvinningsmålen och närhetsprincipen.

1.2 Nationell lagstiftning

Avfallshantering regleras huvudsakligen i miljöbalken med tillhörande förordningar, föreskrifter och lokala föreskrifter men även av viss annan lagstiftning. Till exempel påverkas verksamheten i stor utsträckning av arbetsmiljölagstiftning.

Enligt miljöbalkens kapitel 15 ansvarar kommunen för transport och behandling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Balken ställer även krav på kommunen att anta en renhållningsordning som innehåller kommunens föreskrifter om avfallshantering och en avfallsplan som beskriver hur kommunens hantering ska gå till. Föreskrifter om avfallshantering i Österåkers kommun antogs senast december 2010 och omarbetas i samband med ny avfallsplan och ny upphandling inför 2012.

I augusti 2011 trädde en helt ny avfallsförordning i kraft, som ett led i implementeringen av ramdirektivet om avfall i svensk lagstiftning. För kommunerna innebär de nya avfallsreglerna över lag inga stora förändringar, men krav införs på att kommunala

avfallsplaner ska ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov.

I avfallsförordningen finns bestämmelser om hantering av avfall och en förteckning över av vad som räknas som avfall. Avfall definieras i miljöbalken som "varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med". Naturvårdsverket har även tagit fram en definition av vad som räknas som hushållsavfall.

Det finns även ett antal förordningar om producentansvar som reglerar producenternas ansvar för avfallsslagen batterier, elektriska produkter, förpackningar, returpapper, däck och bilar. För övrigt avfall är det upp till respektive verksamhet att se till att avfall hanteras på ett korrekt sätt i enlighet med miljöbalkens bestämmelser.

I miljöbalken kapitel 9 och i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd finns bestämmelser om vilka verksamheter som klassas som miljöfarlig verksamhet och därmed är anmälnings- eller tillståndspliktiga. Anläggningar för avfallsbehandling och likande verksamheter betraktas som miljöfarlig verksamhet och ska prövas enligt miljöbalken, liksom vissa övriga verksamheter där olika former av verksamhetsavfall uppstår.

1.3 På gång

1.3.1 På gång inom naturvårdsverket

- Naturvårdsverket arbetar med att ta fram en ny nationell avfallsplan. Prioriterade områden är hantering av bygg- och rivningsavfall, återanvändning och återvinning av hushållsavfall, insamling av avfall från hushåll och nedskräpning, spridning av farliga ämnen från avfallshanteringen, matspill i livsmedelskedjan och illegal export av avfall till andra länder.
- Naturvårdsverket arbetar med att ta fram ett nationellt program för förebyggande av avfall. Det finns även en grupp inom det Nordiska ministerrådet som arbetar med förebyggande av avfall, med fokus på två områden: livsmedelssvinn från butiker och förebyggande av avfall inom bygg- och anläggningsbranschen.
- En nationell grupp har bildats för att minska matavfallet.
- Naturvårdsverket har fått ett uppdrag att utveckla riktlinjer för servicenivå för insamling av hushållens farliga avfall och grovavfall.
- Naturvårdsverket arbetar med att ta fram ett förslag på hur ett system för omhändertagande av uttjänta fritidsbåtar kan inrättas i syfte att förebygga uppkomsten av nedskräpande vrak.

1.3.2 Avfall Sverige föreslår översyn av producentansvaret

I februari lämnade branschorganisationen Avfall Sverige in en skrivelse till Miljödepartementet där man anser att det är hög tid att se över producentansvaret för förpackningar och returpapper.

Avfall Sverige har kommit till slutsatsen att samhällets ambitioner med producentansvaret stämmer dåligt överens med hur det fungerar idag. Anledningen är att många klagomål har lett fram till att fastighetsägare och kommuner har tagit saken i egna händer för att åstadkomma en bättre service, och att systemet med producentansvar därmed är urholkat.

1.3.3 Förbud mot utsläpp av toalettavfall från fritidsbåtar

Regeringen beslutade i juni 2010 att ge Transportstyrelsen i uppdrag att genomföra förbudet mot att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar. Förbudet beräknas vara genomfört 2014 i särskilt känsliga områden såsom Östersjön. I korthet kommer förbudet att omfatta följande:

- Ett generellt förbud om att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar.
- Ett konstruktionskrav att fritidsbåtar med fast toalettinstallation ska ha en tank med möjlighet till sugtömning till mottagningsanordning i land. Äldre båtar ska få möjlighet till dispens från kravet.
- Ett krav på fritidsbåtshamnar att ha mottagningsanordningar för det toalettavfall som anlöpande fritidsbåtar har behov av att lämna. Vilka fritidsbåtar som ska omfattas av reglerna ska definieras av Transportstyrelsen.

2 Miljömål som rör avfallshanteringen

2.1 Europeiska miljömål

I EU:s sjätte miljöhandlingsprogram anges att förebyggande av avfall och avfallshantering är ett av fyra prioriterade områden. Programmets främsta mål är att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och negativ miljöpåverkan från avfallsproduktion. I EU:s avfallsdirektiv från 2008 framgår den så kallade avfallshierarkin som ser ut enligt följande:

1. förebyggande av avfall
2. återanvändning
3. materialåtervinning
4. annan återvinning, t.ex. energiåtervinning
5. deponering

Avfallshierarkin ska gälla som prioriteringsordning för lagstiftning och politik som rör förebyggande och hantering av avfall. Det är dock vad som ger det bästa resultatet för miljön som helhet som ska sättas först och avsteg från hierarkin kan därför göras för vissa avfallsflöden.

I EU-direktivet från 2008 infördes bland annat även följande mål för medlemsländerna:

- Till år 2020 ska 50 % av summan av papper, glas, metall och plast i avfall från hushåll och liknande avfall återanvändas eller återvinnas.

- Till år 2020 ska 70 % av bygg- och rivningsavfall återanvändas eller återvinnas.
- Till år 2015 ska medlemsländerna anordna separat insamling för åtminstone följande: papper, metall, plast och glas.

2.2 Nationella miljömål

Det övergripande målet för det svenska miljöarbetet är att vi till nästa generation, med sikte på år 2020, ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Sveriges riksdag har därför antagit 16 nationella miljökvalitetsmål med tillhörande delmål som utgör utgångspunkten för vad som ur miljösynpunkt är att betrakta som en hållbar utveckling.

Avfallshanteringen är placerad under miljömålet *God bebyggd miljö* då den utgör en del av samhällets infrastruktur och har en tydlig koppling till den bebyggda miljön. Flera av de övriga miljömålen berörs direkt eller indirekt. Av störst betydelse för att uppnå en ekologiskt hållbar avfallshantering är miljömålen *Begränsad klimatpåverkan* och *Giftfri miljö*. Avfallshanteringen bidrar också till miljöpåverkan främst under målen *Frisk luft*, *Bara naturlig försurning*, *Skyddande ozonskikt* och *Ingen övergödning*. De lokala målen för dessa miljökvalitetsmål beskrivs närmare i bilaga 5.

2.2.1 Kommande förändringar för de nationella miljökvalitetsmålen

Miljömålspropositionen *Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete* som antogs av riksdagen sommaren 2010 har lett till förändringar i miljömålsstrukturen. Miljömålsstrukturen har nu tre nivåer: ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt etappmål. Delmålen tas bort och istället får preciseringarna av miljökvalitetsmålen en central roll. Preciseringarna anger miljökvalitetsmålens innebörd och ska kunna fungera som kriterier när miljökvalitetsmålen följs upp. I Naturvårdsverkets rapport *Miljömålen på ny grund* presenteras förslag till nya preciseringar av miljökvalitetsmålen. För målet God bebyggs miljö, som är det mål som i första hand berör avfallshanteringen, ges följande förslag till preciseringar, som här har kortats ner till de delar som direkt berör avfallshanteringen.

2.2.1.1 God bebyggd miljö

Miljömålsrådet föreslår att infrastrukturen ska integreras mer i stadsplanering och övrig fysisk planering och lokalisering och utformning avpassas för att minska resurs- och energianvändningen och klimatpåverkan. Avfallshanteringen är effektiv för samhället och enkel för konsumenterna. Insamlingen av avfall är estetiskt tilltalande och har god tillgänglighet och säkerhet för hushållen samt säkerställer separat insamling av farligt avfall.

Miljömålsrådet föreslår också att avfall ska förebyggas samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad

som möjligt och att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

2.2.1.2 *Giftfri miljö*

Information om de hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig för alla berörda under varans hela livscykel, inklusive avfallsledet.

Användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört. Redan befintliga material och varor som innehåller särskilt farliga ämnen hanteras under varornas hela livscykel inklusive avfalls- och återvinningsledet på ett sätt som innebär att människor och miljö inte exponeras. Återvunnet material är så långt som möjligt fritt från särskilt farliga ämnen och håller därmed likvärdig kvalitet med nyproducerat material med avseende på sådana.

2.2.1.3 *Ingen övergödning*

Såväl den svenska som den sammanlagda tillförseln av kväveföreningar och fosforföreningar till Östersjön via luft och vatten underskrider den maximala belastning som fastställts inom ramen för HELCOM:s[1] miljömål om övergödning.

2.3 Regionala miljömål för Stockholms län

Länsstyrelsen har haft det övergripande ansvaret för det regionala miljömålsarbetet i länet och länsstyrelsen för Stockholms län har parallellt med den här planens framtagande prioriterat områden som från och med 2011 ligger till grund för en regional miljömålsdialog. De fem prioriterade miljömålen är god bebyggd miljö, begränsad klimatpåverkan, frisk luft, ingen övergödning och ett rikt växt- och djurliv.. .

2.3.1 Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010

Plan RUFS 2010 beskriver hur Stockholm ska vi bli Europas mest attraktiva storstadsregion och är tänkt att ge ledning, inspiration och stöd för inriktning, vägval och samordning för att möta de stora utmaningarna som man ser i vårt framtida klimat, en växande region med hög befolkningstillväxt och en integrerad region där människor kan frigöra sina livschanser. RUFS 2010 består av sex strategier med tillhörande planeringsmål och åtaganden. Avfallshanteringen berörs av en av de sex strategierna som kallas *Säkra värden för framtida behov*. De åtaganden som finns med här och som berör avfallshanteringen är följande:

- Skydda Mälaren och Östersjön.

[1] Helcom fungerar som en regional samarbetsorganisation med syfte att skydda Östersjöns havsmiljö. 1974 antogs den första konventionen om Östersjöns miljö. 1992 omarbetades konventionen till den form den har nu. Ett sekretariat inrättades i Helsingfors, den så kallade Helsingforskommissionen (Helcom).

- Sätta sektorsvisa mål för regionens utsläppsminskning av växthusgaser.
- Stimulera mer energi- och resurseffektiva transporter.
- Begränsa transporternas negativa påverkan.
- Effektivisera energiförsörjningen och ställ om till förnybara energikällor.
- Expandera, förstärk och koppla samman försörjningssystemen.
- Utveckla småskaliga lösningar för energi, vatten och avlopp i glesa regiondelar.
- Minska avfallsmängden och använd avfall som resurs.
- Förbättra utvinning och återvinning av ballastmaterial.
- Säkerställa platser för anläggningar i logistiskt goda lägen.

När det gäller att minska avfallsmängden och använda avfall som en resurs, som är den punkt som tydligast pekar ut avfallshanteringens ansvar, utgår man från EU:s strategi för avfall och avfallshierarkin. Man menar att en förbättrad avfallshantering skapas genom kundanpassade system, information och med hjälp av ekonomiska styrmedel. Sorteringen behöver förbättras genom gemensamma sorteringsprinciper och genom att lokala insamlings- och sorteringsstationer byggs ut. Bland annat behöver system för insamling av biologiskt avfall byggas ut. När man planerar för ny bebyggelse ska de ansvariga aktörerna utgå ifrån att det behövs plats för fastighetsnära avfallshantering. Dessutom måste avfallstransporterna till och från anläggningarna beaktas.

RUFS 2010 pekar även på att kopplingen mellan avlopps- och avfallshanteringen och energiförsörjningen bör förstärkas.

2.4 Lokala miljömål

Österåkers lokala miljömål antogs av kommunfullmäktige 2007 och baserar sig på länsstyrelsens regionala miljömål. Under 2011 antogs även en lokal klimat- och energistrategi. Hur avfallshanteringen påverkas av de lokala miljömålen beskrivs mer i bilaga 5. De flesta av de lokala miljömålen som berör avfallshanteringen är redan uppnådda eller bedöms inte kunna påverkas under den första delmålsperioden fram till 2014. De lokala miljömål som påverkar utformningen av avfallsplanens mål är följande:

Nationellt miljökvalitetsmål	Lokalt miljömål
Giftfri miljö	Allt farligt avfall samt alla batterier och medicinrester ska samlas in och behandlas separat.
	Allt elektriskt och elektroniskt avfall ska samlas in och behandlas separat i samarbete med producenterna
Ingen övergödning	Utsläppen av fosfor från mänskliga aktiviteter till kommunens kustvatten ska minska med minst 15 procent från 1995 till år 2010.

Ingen övergödning, forts.	Utsläppen av kväve från mänskliga aktiviteter till kommunens kustvatten ska minska med minst 45 procent från 1995 års nivå till år 2010.
God bebyggd miljö	Återanvändning, materialåtervinning eller förbränning med energiutvinning ska öka med minst 10 % till 2010 från 2005 års nivåer av det grovavfall samt bygg- och rivningsavfall som samlas in.
Begränsad klimatpåverkan	Österåkers kommun, förvaltningar och bolag ska minska sin klimatpåverkan och energianvändning så att vi bidrar till en hållbar utveckling och effektiv användning av våra resurser.
	Den totala energianvändningen ska minska med 10 % fram till 2014 och med minst 20 % fram till 2020 jämfört med basåret 2009.
	Andelen förnyelsebar energi av kommunens totala energianvändning ökar från 50 % till 60 % år 2014 och till 80 % till 2020.
	Klimatpåverkande utsläpp från kommunens användning av el, fjärrvärme och transporter ska minska från 1,5 ton CO_2/heltidsanställd 2009 till 0,75 ton CO_2/heltidsanställd 2020.

3 Trender

Plan för avfallshantering i ett hållbart samhälle 2009-2020 som är SÖRAB-kommunernas[2] (nedan kallat SÖRAB) gemensamma avfallsplan och Renhållningsordning 2011-2020 för kommunerna i Gästrike Återvinnare[3] har båda gjort djupdykningar i vilka trender som är att vänta fram till 2020. Här sammanfattas kort några av de trender som dessa båda planer presenterar.

Gästrike Återvinnare konstaterar att trots den negativa utvecklingen i ekonomin 2009 och därpå följande avfallsminskningar är det rimligt att förvänta sig att svensk ekonomi kommer att växa enligt tidigare perioders genomsnitt. Samtidigt pågår ett skifte i värderingar som öppnar för nya möjligheter i avfallshanteringen med den nya generationen, Generation G, där G står för generositet. Generation G ställer krav på företag och föraktar girighet. Signaler finns att det blir allt vanligare att hyra och hyra ut istället för att köpa och slänga. Trenden har noterats vad gäller produkter som bilar, släpvagnar, datorer och verktyg.

[2] Danderyds kommun, Järfälla kommun, Lidingö stad, Sollentuna kommun, Solna stad, Sundbybergs stad, Täby kommun, Upplands Väsby kommun och Vallentuna kommun som gemensamt äger avfallsbolaget Söderhalls Renhållningsverk AB.

[3] Gästrike Återvinnare är ett gemensamägt förbund för kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Sandviken.

Gästrike Återvinnare menar att för dem som växter upp med internet blir internet en naturlig del där tjänster, information och kontakter självklart ska finnas och allt större krav ställs på flexibla lösningar på individnivå där man förutsätter att enskilda behov kan mötas. En möjlighet för detta som finns på avfallsområdet är radiostyrda ettiketter (RFID) som gör det teoretiskt möjligt att skapa individuella soppåsar, möjliga att följa genom hela avfallsprocessen. På så vis skulle möjligheter skapas att ge direkt återkoppling på individnivå över vilka nyttigheter som det har blivit av avfallet.

Sopsugar införs mer och mer i Sverige. I sopsugar sugs avfallet från sopnedkast in i en komprimator. I och med att avfallet här komprimeras till en tredjedel av volymen innebär det att avfallet behöver hämtas mer sällan.

Enligt SKL, Sveriges kommuner och landsting, ökar behovet av kommunal samverkan i takt med samhällsutvecklingen. Motiven är att vinna stordriftsfördelar, klara personalförsörjningen och behålla eller höja kvaliteten på verksamheten.

SÖRAB presenterar olika faktorer som kan minska avfallets mängd, huvudsakligen i produktionsledet. I konsumentledet däremot pekar man på företeelserna shopping som en fritidssysselsättning och shoppingberoende som tvärtom talar för ökade mängder, på samma sätt som den senaste tidens intresse för inredning och renovering som är en stark trend genom bland annat bygg- och inredningsprogram.

SÖRAB för ett resonemang kring hur avfallets farlighet kommer att förändras över tiden och ser möjliga utvecklingar åt båda håll. Vi kan vänta oss nya avfallsslag i framtiden som kan medföra att avfallet blir farligare, tvärtemot den ambition som EU:s direktiv anger. Faktorer som pekar i den här riktningen är en ständig flora av nya kemikalier och elektronikprodukter som förs in på marknaden, mer och mer produkter med inbyggd elektronik med allt kortare omloppstid och en ökning av användandet av något mindre farliga kemikalier såsom flamskyddsmedel. Samtidigt har ett flertal åtgärder vidtagits på senare år som har minskat avfallets farlighet. Till exempel har anvädningen av tungmetaller begränsats kraftigt liksom vissa organiska miljögifter, bromerade flamskyddsmedel och ozonnedbrytande ämnen. EU:s kemikaliedirektiv REACH (Registration, Evaluation, Authorization of Chemicals) blir ett viktigt verktyg i detta arbetet men det kommer att ta lång tid innan minskningen av avfallets farlighet att nått full effekt. Inom avfallshanteringen blir en viktig uppgift att identifiera produktströmmar vars innehåll av farliga ämnen är svåra att omhänderta anser SÖRAB, som i sin avfallsplan antagit ett mål för att ta fram rutiner för hur man ska göra när nya typer av farligt avfall upptäcks hos hushållen.

Ser man till de trender som Roslagsvatten kan notera på lokal nivå är det ett ökande intresse för avfallskvarnar. Även om det idag finns en policy om att inte tillåta påkoppling av avfallskvarnar på det kommunala VA-nätet kommer frågan troligtvis att behöva

hanteras ytterligare då intresset hos hushållen är växande. Anledningen till att avfallskvarnar inte tillåts har flera orsaker. Bland annat ger denna metod att samla in matavfall ett lågt nyttande av matavfallet som resurs, dels ökar driftkostnaderna samtidigt som det i dagsläget inte finns någon möjlighet till intäkter från den producerade gasen. Avfallskvarnar som system kan dock vara ett effektivt sätt att samla in matavfall i samband med nya flerbostadshus.

4 Referenser

Avfall Sverige, www.avfallsverige.se, 2011. http://www.avfallsverige.se/nyhetsarkiv/nyhetsvisning/artikel/foerslag-till-aendringar-i-miljoebalken-foersta-steget-foer-att-infoera-avfallsdirektivet/

Avfall Sverige, www.avfallsverige.se, 2011. http://www.avfallsverige.se/nyhetsarkiv/nyhetsvisning/artikel/avfall-sverige-foereslaar-oeversyn-av-producentansvaret/

Gästrike Återvinnare, Renhållningsordning 2011-2020

Länsstyrelsen i Stockholms län, http://www.lansstyrelsen.se/stockholm, 2011.

Naturvårdsverket, På gång inom avfallsområdet, 2010-10-21

Naturvårdsverkets rapport 6420, Miljömålen på ny grund

SÖRAB, Plan för avfallshantering i ett hållbart samhälle 2009-2020

Transportstyrelsen, www.transportstyrelsen.se, 2011. http://www.transportstyrelsen.se/toalettuppdraget

Bilaga 6
Miljökonsekvenser av avfallsplanen

Österåker

Roslags vatten AB

Innehåll

Sammanfattning

För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning med föreskrifter om avfallshantering samt en avfallsplan där avfallsplanen är det styrande dokumentet för hur avfallshanteringen ska gå till. Målen som antogs i och med Österåkers avfallsplan för 2007-2010 har till stor del uppnåtts eller visat sig omöjliga att uppnå, samtidigt som utvecklingen visat att vissa mål inte varit tillräckliga för att uppnå en avfallshantering med liten miljöpåverkan. Behovet har därför funnits att se över kommunens avfallsplan.

När en kommun upprättar en avfallsplan ska kommunen enligt miljöbalken göra en miljöbedömning av planen om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Projektgruppen har utifrån uppställda kriterier i MKB-förordningen gjort bedömningen att avfallsplanen inte innebär någon betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken då planen huvudsakligen innebär en revidering av den befintliga planen. Planens själva syfte är även att minska miljöpåverkan från avfallshanteringen. Länsstyrelsen ansåg inte att det fanns ett behov av en mer omfattande miljöbedömning än den som föreslagits. Då planens syfte är även att minska miljöpåverkan är det ändå relevant att göra en övergripande sammanfattning av hur genomförandet av planen förväntas påverka miljön, vilket sammanfattas i denna bilaga.

Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Avfallshanteringen har betydelse för många av miljökvalitetsmålen, men påverkar främst *God bebyggd miljö*, *Begränsad klimatpåverkan* och *Giftfri miljö*. För Österåkers del med omfattande skärgårdsmiljö är det även relevant att till dessa lägga till *Ingen övergödning*. Österåkers kommun har även prioriterat tre miljömål: *Begränsad klimatpåverkan*, *Giftfri miljö* och *Ingen övergödning*.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010 beskriver hur Stockholm ska möta de stora utmaningarna i regionen. De åtaganden som berör avfallshanteringen är flera. Den punkt som pekas ut tydligast är att minska avfallsmängden och använda avfall som en resurs.

Av avfallsplanens mål är dessa de viktigaste ur miljösynpunkt, prioriterat utifrån de lokala miljömålen:

- Att verka för att ta fram en handlingsplan för hur avfall från det rörliga friluftslivet inkl. båtslam ska hanteras.
- Att verka för att inget farligt avfall ska finnas blandat med annat avfall.
- Att verka för att matavfall samlas in och rötas.

Prioriterat utifrån EU:s avfallshierarki framträder följande mål som viktigast:

- Öka sorteringen så att en ökad andel av hushållsavfallet kan materialåtervinnas, inklusive behandling av matavfall.

KK PJ

- Säkerställa biogasproduktion för det matavfall som samlas in.
- Minska mängden deponerat avfall.

Viss miljöpåverkan från avfallshanteringen hanteras även i andra planer och program. Österåkers kommun har nyligen tagit fram en klimat- och energistrategi. Kunskapen om avfallshanteringens klimatpåverkan från verksamhetens transporter är i dagsläget begränsad. Det finns därför ett behov av att få fram nulägesbeskrivning, mål och åtgärder för så att verksamhetens klimatpåverkan kan minska. Arbetet hanteras bäst inom verksamhetens egenkontroll. Även framtagandet av rutiner för extraordinära händelser kommer att anpassas till Roslagsvattens befintliga kvalitetsledningssystem och övriga egenkontroll.

1 Inledning

1.1 Miljöbedömning av avfallsplaner

När en kommun upprättar en avfallsplan ska kommunen enligt miljöbalken göra en miljöbedömning av planen om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är att säkerställa att miljöaspekter integreras i planen och på så vis främjar en hållbar utveckling.

Projektgruppen har utifrån uppställda kriterier i MKB-förordningen gjort bedömningen att avfallsplanen inte kräver någon miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken. Anledningen är att planen till stora delar innebär en revidering av den befintliga planen som antogs av kommunfullmäktige 2006-12-18. Den befintliga avfallsplanen är fortfarande aktuell på så vis att målen är fortsatt relevanta, men justeringar görs nu för att höja ambitionsnivån, öka mätbarheten av resultaten och ta fram nya aktiviteter för att nå målen. Planen förstärks också med mål kopplade till avfallsminimering och återanvändning av avfall. De senare är i första hand är kopplade till information och kommunikation för att påverka attityder och beteenden och bedöms därför inte medföra någon negativ effekt på miljön.

Då planens syfte är att minska miljöpåverkan från avfallshanteringen i kommunen är det ändå relevant att göra en övergripande sammanfattning av hur genomförandet av planen förväntas påverka miljön.

1.2 Samråd om miljöbedömning av avfallsplanen

Avfallsplanen har tagits fram av en arbetsgrupp med handläggare från Roslagsvatten och Samhällsförvaltningens miljö- och hälsoskyddsenhet. Även handläggare från bygglovsenheten, plan- och exploateringsenheten har varit delaktiga i framtagandet.

Samråd hölls med länsstyrelsen för att samråda dels om innehåller i avfallsplanen, dels om behovet av en miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen ansåg inte att det fanns ett behov av en mer omfattande miljöbedömning än den som föreslagits.

M BJ

2 Avfallsplanens syfte och mål

2.1 Syfte

För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning med föreskrifter om avfallshantering samt en avfallsplan, där avfallsplanen är det styrande dokumentet för hur avfallshanteringen ska gå till. Målen som antogs i och med Österåkers avfallsplan för 2007-2010 har till stor del uppnåtts eller visat sig omöjliga att uppnå, samtidigt som utvecklingen visat att vissa mål inte varit tillräckliga för att uppnå en avfallshantering med liten miljöpåverkan. Behovet har därför funnits att se över kommunens avfallsplan för att på ett bättre sätt verka för att nå de nationella, regionala och lokala miljömålen och minska miljöbelastningen från det avfall som genereras, i strävan mot en hållbar avfallshantering.

2.2 Mål

I avfallsplanens huvuddokument beskrivs de övergripande målen till 2020 och de delmål och tillhörande aktiviteter som har tagits fram till 2014. I den här bilagan redovisas den positiva eller negativa miljöpåverkan som genomförandet av delmålen väntas föra med sig. Målen presenteras i sin helhet i huvuddokumentet.

3 Bedömningsgrunder för avfallsplanens miljöpåverkan

3.1 Nationella miljömål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Till dessa har regeringen fastställt delmål och flera av dem berör avfallshanteringen. Länsstyrelsen i Stockholms har utifrån dessa fattat beslut om tretton regionala miljömål för Stockholms län, och Österåkers kommun har i sin tur brutit ner dessa ytterligare och beslutat om lokala miljömål.

Avfallshanteringen har betydelse för många av miljökvalitetsmålen, men påverkar främst *God bebyggd miljö*, *Begränsad klimatpåverkan* och *Giftfri miljö*. För Österåkers del med omfattande skärgårdsmiljö är det även relevant att till dessa lägga till *Ingen övergödning*. Österåkers kommun har även prioriterat tre miljömål: *Begränsad klimatpåverkan*, *Giftfri miljö* och *Ingen övergödning*.

Beskrivningen av planens miljöpåverkan kommer att utgå från följande miljömål som bedöms relevanta för verksamheten:

a) god bebyggd miljö,
b) begränsad klimatpåverkan,
c) giftfri miljö,
d) frisk luft,
e) ingen övergödning,
f) bara naturlig försurning,
g) skyddande ozonskikt.

3.2 Regionala mål

Plan RUFS 2010, Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen är ett dokument som, bland annat, är tänkt att ge ledning, inspiration och stöd för inriktning, vägval och samordning för att möta de stora utmaningarna i Stockholmsregionen, varav en är vårt framtida klimat. RUFS 2010 består av sex strategier med tillhörande planeringsmål och åtaganden. Avfallshanteringen berörs av en av de sex strategierna som kallas *Säkra värden för framtida behov*, och ett åtagande är att minska avfallsmängden och använda avfall som en resurs. För detta åtagande utgår man från EU:s strategi för avfall och avfallshierarkin. Man menar att en förbättrad avfallshantering skapas genom kundanpassade system, information och med hjälp av ekonomiska styrmedel. Sorteringen behöver förbättras genom gemensamma sorteringsprinciper och genom att lokala insamlings- och sorteringsstationer byggs ut. Bland annat anser man att system för insamling av biologiskt avfall behöver byggas ut. När man planerar för ny bebyggelse ska de ansvariga aktörerna utgå ifrån att det behövs plats för fastighetsnära avfallshantering. Dessutom måste avfallstransporterna till och från anläggningarna beaktas. Allt detta har beaktats i den här avfallsplanens mål, så när som på avfallstransporterna. Längre fram i den här bilagan påpekas dock att ett bättre statistiskt underlag behöver tas fram för att det även ska vara möjligt att titta på hur avfallstransporterna kan förbättras.

Länsstyrelsens regionala miljömål har vidareutvecklats till lokala miljömål och presenteras endast genom dessa, se nedan.

3.3 Lokala miljömål

De lokala mål som är relevanta för avfallshanteringen, och som utgår från de regionala miljömålen, är följande:

Nationellt miljökvalitets-mål	Lokalt miljömål	Bedömning av avfallshantering ens påverkan på målet
Begränsad klimatpåverkan	Österåkers kommun ska reducera sina växthusgasutsläpp från 2006 års nivå med Minst 20 % år 2012 Minst 50 % år 2025 Minst 80 % år 2050	Målet kan påverkas lokalt genom att behovshämtning införs samt genom upphandling av behandling av säck- och kärlavfall respektive matavfall.

forts.

M BJ

Nationellt miljökvalitets-mål	Lokalt miljömål	Bedömning av avfallshantering ens påverkan på målet
Frisk luft	(Överensstämmer med det regionala målet) Kvävedioxidhalten 30 µg/m3 som årsmedelvärde och 75 µg/m3 som timmedelvärde ska vara uppnådda i kommunen 2010. Timmedelvärdet får överskridas högst 175 timmar per år.	Målet kan påverkas lokalt genom att behovshämtning införs samt genom upphandling av behandling av säck- och kärlavfall respektive matavfall.
	(Överensstämmer med det regionala målet) Halten av partiklar, PM10, i luften ska inte överstiga: 35 µg/m3 som dygnsmedelvärde, eller 20 µg/m3 som årsmedelvärde år 2010. Halten av partiklar, PM2,5 i luften ska inte överstiga: 20 µg/m3 som dygnsmedelvärde, eller 12 µg/m3 som årsmedelvärde år 2010. Dygnsmedelvärdet får överskridas högst 37 dygn per år.	Målet kan påverkas lokalt genom att behovshämtning införs samt genom upphandling av behandling av säck- och kärlavfall respektive matavfall.
Bara naturlig försurning	Ingen av kommunens sjöar ska år 2010 vara drabbade av försurning som orsakats av människan.	Målet kan påverkas lokalt genom att behovshämtning införs samt genom upphandling av behandling av säck- och kärlavfall respektive matavfall.
Giftfri miljö	Av kommunens totala inköpsvolym ska varor med miljökrav utgöra minst 50 % av den totala volymen senast år 2015.	En inköpspolicy beträffande detta finns redan framtagen.
	Allt farligt avfall samt alla batterier och medicinrester ska samlas in och behandlas separat.	Beaktas i mål 4.
	Allt elektriskt och elektroniskt avfall ska samlas in och behandlas separat i samarbete med producenterna	Beaktas i mål 4.
	Slam från kommunens avloppsreningsverk ska vara av den kvaliteten att det kan läggas på åkermark.	Slammet är redan idag av sådan kvalitet att den läggs på åkermark.

forts.

Nationellt miljökvalitets-mål	Lokalt miljömål	Bedömning av avfallshantering ens påverkan på målet
Giftfri miljö, forts	Samtliga bilar som upphandlas fr o m 2007 skall kunna köras på miljöbränsle	Indirekt genom entreprenörer. Se avsnitt 5, denna bilaga.
	Samtliga förorenade områden i kommunen som innebär risker eller som hotarbetydelsefulla vattentäkter eller värdefulla naturområden ska senast år 2010 vara utredda och vid behov åtgärdade.	Beaktas i mål 8.
Ingen övergödning	(Överensstämmer med det regionala målet) Utsläppen av fosfor från mänskliga aktiviteter till kommunens kustvatten ska minska med minst 15 procent från 1995 till år 2010.	Beaktas i mål 1.
	(Överensstämmer med det regionala målet) Utsläppen av kväve från mänskliga aktiviteter till kommunens kustvatten ska minska med minst 45 procent från 1995 års nivå till år 2010.	Beaktas i mål 1.
God bebyggd miljö	Återanvändning, materialåtervinning eller förbränning med energiutvinning ska öka med minst 10 % till 2010 från 2005 års nivåer av det grovavfall samt bygg- och rivningsavfall som samlas in.	Beaktas i mål 5, 6 och 8.
	Alternativ för central insamling av källsorterat matavfall ska ingå vid upphandling av ny renhållningsentreprenad	Redan genomfört.

Parallellt med framtagandet av den här planen har en klimat- och energistrategi tagits fram för Österåkers kommun. Hur dessa mål ska beaktas när det gäller avfallshanteringen kommer att behöva bedömas framöver och beskrivs delvis i avsnitt 5.

MBJ

4 Miljöpåverkan från avfallsplanens mål

4.1 Människan i centrum

Mål 1	**Avfallshantering ska utgå från människans behov och vara anpassad både till den som lämnar och den som hämtar avfall. Det innebär att insamlingen ska vara enkel, lätt att förstå och erbjuda den service som efterfrågas i syfte att uppfylla planens mål. Insamling och behandling ska vara anpassad så att arbetsmiljön för dem som hanterar avfallet är god.**
Delmål 1.1	År 2014 ska avfallshanteringen vara en del i kommunernas planarbete och utgå från gemensamma riktlinjer vid ny- och om byggnation
Delmål 1.2	År 2014 ska prioriterade arbetsmiljöproblem enligt kartläggning 2011 vara åtgärdade.
Delmål 1.3	År 2014 ska beslut ha tagits om vilka insamlingstjänster som Österåker ska tillhandahålla. Tjänsterna ska vara anpassade till människors behov.
Delmål 1.4	År 2014 ska det finnas en handlingsplan för hur avfall från det rörliga friluftslivet ska hanteras.

Detta mål är nytt för Österåker och delmål 1.1- 1.3 har hämtats från SÖRABs avfallsplan. Anledningen är att SÖRAB har satt fokus på en viktig länk i kedjan för att nå de övriga målen, nämligen hushållen och våra invånare. Deras bedömning får därför utgöra grunden för dessa delmål.

SÖRAB har inte bedömt att detta mål ger upphov till betydande bidrag för att kunna uppfylla de nationella och regionala miljökvalitetsmålen. Däremot har man ansett att det är en del av förutsättningarna för att arbetet med att nå målen ska lyckas på lång sikt. En god arbetsmiljö är liksom en god servicenivå viktiga delar för att nå en hållbar avfallshantering. Med tillgänglighet till insamlingssystem kan avses närhet till exempelvis återvinningsstationer eller andra insamlingsplatser, och med närheten minskar behovet av privata bilresor för att lämna avfall. Men det medför i stället att mer mark kan behöva tas i anspråk för att iordningställa insamlingsplatser för sorterat avfall. Med god kunskap om den resurs som ett väl sorterat avfall utgör, bedöms motivationen att sortera öka. Den bedöms öka ytterligare om systemen är användarvänliga. Med ökat förtroende för att avfallet tas omhand på ett bra sätt minskar risken för felsortering.

Delmål 1.4 beträffande det rörliga friluftslivet och slam från båtar bedöms ha en positiv inverkan på målet *Ingen övergödning* då utsläpp av avfall från båttoaletter på sikt minskar. Det saknas dock kunskap om hur stor andel båtar som är utrustade med tank med möjlighet till sugtömning i dagsläget och därmed kunskap om hur stor den insamlingsbara fraktionen är. Fraktionen beräknas dock växa med kommande regleringar (se 1.3.3, bilaga 4).

4.2 Kvalitet

Mål 2	**Allt avfall ska vara rätt sorterat och inte skräpa ned. Det innebär att avfall ska sorteras efter hur det ska tas omhand. Det sorterade avfallet ska uppfylla de krav som respektive behandlingsanläggning ställer.**
Delmål 2.1	År 2014 ska minst 80 procent av hushållen ha kunskap om varför avfall ska sorteras, och vilken nytta det gör.
Delmål 2.2	År 2014 ska det finnas rutiner för avfallshantering vid extraordinära händelser.

Även detta mål är hämtat från SÖRAB utifrån samma skäl som angivits ovan, och bedömningen är i sin helhet relevant även för Österåkers kommun. Deras bedömning är att detta mål ger en positiv påverkan för uppfyllandet av de nationella och regionala miljökvalitetsmålen för *God bebyggd miljö* med avseende på delmålen om återvinning. För att avfall ska ses som en resurs och inte som ett miljöproblem är kvaliteten på avfallet mycket viktig. Rätt kvalitet underlättar nyttiggörande av avfallet för till exempel materialåtervinning. Men även vid annan behandling av avfallet har kvaliteten stor betydelse. Bland annat ställer dagens krav på deponering och energiutvinning krav på avfallets innehåll. En hög kvalitet på avfall som behandlas biologiskt är en förutsättning för att rötresten ska kunna användas som biogödsel till åkermark och därigenom återföra näringsämnen och humusämnen till marken. Rätt kvalitet är en del av förutsättningarna för att arbetet med att nå de nationella och regionala målen ska lyckas på lång sikt.

4.3 Minska avfallets mängd

Mål 3	**Resurshushållning ska stimuleras för att minska avfallets mängd och uttaget av råvaror och naturresurser. Det innebär att på olika sätt visa människor hur livsstil och konsumtionsmönster kan förändras så att avfallsmängden minskar.**
Delmål 3.1	År 2014 ska minst 10 procent fler invånare än 2011 göra medvetna val med syfte att minska avfallsmängden.
Delmål 3.2	År 2014 ska mängden mat som kasseras inom kommunens verksamheter ha minskat med 25 procent jämfört med 2012.

Både Roslagsvatten och Österåkers kommun saknar rådigheten över om kommunens medborgare ska göra medvetna val. Inte desto mindre är detta det främsta sättet att minska miljöpåverkan från avfall och den högst prioriterade vägen att sträva mot enligt EU:s avfallshierarki. Därför är det relevant att Österåkers kommun går före och utgör ett gott exempel för hur avfallsminimering kan göras, och att Roslagsvatten med sitt huvudansvar för hanteringen av hushållsavfallet tydligt visar vilka alternativ som

M BJ

finns till att avfall ska uppstå hos hushållen. Om målet uppnås och avfallsmängderna minskar kommer också transporterna att minska med minskade utsläpp till luften som följd. Detta har en positiv, om än begränsad, påverkan på målen *Begränsad klimatpåverkan*, *Frisk luft* och *Bara naturlig försurning*. Sammanfattningsvis bedöms målens bidrag till att nationella, regionala och lokala miljömål uppnås att vara begränsat på kort sikt, men desto viktigare på lång sikt.

4.4 Minska avfallets farlighet

Mål 4	**Inget farligt avfall ska finnas blandat med annat avfall. Det innebär att människor ska vara medvetna om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras rätt.**
Delmål 4.1	År 2014 ska minst 80 procent av hushållen ha kunskap om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas.
Delmål 4.2	År 2014 ska minst 80 procent av hushållen anse sig ha tillgång till ett tillfredsställande insamlingssystem för farligt avfall och elavfall.
Delmål 4.3	År 2014 ska företag ha fått information om vad som är farligt avfall och var och hur det och övrigt avfall ska lämnas.
Delmål 4.4	År 2014 ska en strategi/rutin finnas för hur vi ska nå dem som river och/eller bygger med information om hur farligt avfall ska hanteras. Skärgården ska prioriteras.

Österåker har hittills haft en hög service vad gäller insamling av farligt avfall, inklusive elavfall, men vissa av insamlingssystemen används inte längre någon större utsträckning och endast 60 % av hushållen säger sig lämna in allt sitt farliga avfall[1]. Genom att lägga fokus på hushållen nöjdhet och kunskap bedöms förutsättningarna för att få in mer av det farliga avfallet därför öka. Genom att det farliga avfallet samlas in och tas om hand på ett miljöriktigt sätt minskar den diffusa spridningen av farliga ämnen i naturen och risken för förorening av mark och vatten minskar. På så vis minskar risken för negativa effekter på hälsa, fortplantning och utslagning av känsliga organismer[2]. Målet har därmed en positiv inverkan på målet *Giftfri miljö* och förutsättningarna för att nå de lokala miljömålen ökar.

[1] Kundundersökning om avfallshanteringen 2009

[2] Källa: SÖRABs avfallsplan, bilaga 5.

4.5 Öka återanvändningen

Mål 5	**Återanvändning av varor och produkter ska stimuleras.** **Det innebär att återanvändning ska stimuleras genom bättre insamlingssystem och samarbete med företag/organisationer. System för att återanvända varor och produkter ska vara lättillgängliga. Återanvändningen får dock inte leda till en ökad miljöbelastning, nedskräpning eller eldning av avfall. miljöbelastning.**
Delmål 5.1	År 2014 ska minst 80 procent av invånarna uppge att de "handlar" med begagnade och/eller återanvända varor.
Delmål 5.2	2014 ska möjligheterna för ett återbruk för byggmaterial vara utredda, på Brännbackens ÅVC, annan plats eller via annan aktör.

Ökad återanvändning bedöms ha samma påverkan som mål 3, Minska avfallets mängd, eftersom även detta leder till att mindre avfall genereras. Återanvändning ger dock inte självklart minskade transporter eftersom de produkter som ska återanvändas någonstans längs resan ska byta ägare, däremot leder återanvändning till ökad resurshushållning. Rådigheten över målet är dock begränsad på samma sätt som för målet om att minska avfallets mängd.

4.6 Öka materialåtervinningen

Mål 6	**Minst 50 procent av hushållsavfallet ska materialåtervinnas och materialåtervinningen från verksamheter ska öka. Det innebär att minst 50 procent av hushållsavfallet ska återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling. Det innebär också att minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker ska återvinnas genom biologisk behandling. Resterna vid behandlingen ska vara så rena att de går att återföra till åkermark.**
Delmål 6.1	År 2014 ska minst 40 procent av hushållsavfallet materialåtervinnas, inklusive biologisk behandling av matavfall.
Delmål 6.2	År 2014 ska högst 15 procent förpackningar och returpapper finnas i säck- och kärlavfallet.
Delmål 6.3	År 2014 ska minst 20 procent av matavfallet från restauranger, storkök och butiker samlas in och behandlas biologiskt.

Delmål 6.4	År 2014 ska minst 40 procent av hushållens matavfall sorteras ut för biologisk behandling, inklusive hemkompostering.
Delmål 6.5	År 2014 ska återvinningscentralen ha en bättre tillgänglighet jämfört med år 2010.
Delmål 6.6	År 2014 ska enskilda avlopp som nyanläggs vara kretsloppsanpassade och de separerade avloppsfraktionerna ska kunna samlas in.

I miljökvalitetsmålet *God bebyggd miljö* preciseras att minst 50 procent av hushållavfallet ska återvinnas genom materialåtervinning senast år 2010. Om målen i planen uppnås kommer detta att bidra till att miljökvalitetsmålet nås. För Österåker har det inte bedömts som genomförbart att uppnå 50 procent fram till 2014.

Huruvida en ökad materialåtervinning leder till ökat transportarbete är oklart. Eftersom materialet flyttas från ett transportled till ett annat (t.ex. från säck- och kärlavfallet till insamlingen av förpackningsmaterial, matavfall etc.) kommer transporterna att minska i ett led och öka i ett annat, och summan av förändringarna beror på avstånden till de olika omlastningsstationerna respektive behandlingsanläggningarna. En bedömning är därför svår att göra över hur påverkan ser ut på målen *Begränsad klimatpåverkan*, *Frisk luft* och *Bara naturlig försurning*. Idag råder det brist på närliggande behandlingsanläggningar för matavfall och transporterna kan därför antas öka relativt idag. Det finns dock utredningar som visar på att vinsterna med insamlingen under vissa förutsättningar med god marginal överväger de ökade transporterna, genom de positiva effekterna av att fossila bränslen kan ersättas av biogas.[3] Oavsett målets påverkan via transporter, så minskar miljöbelastningen genom att återvunnet material kan användas istället för nytt material, och genom minskat behov av att ta mark i anspråk för deponier när mängden avfall till deponi minskar.

Genom kretsloppsanpassade avlopp och insamling av separerade fraktioner ökar möjligheterna att återföra fosforföreningarna från avlopp till produktiv mark i enlighet med miljömålet God bebyggd miljö.

[3] IVS, Utredning om konsekvenser av utökad matavfallsinsamling i Stockholm, 2008.

4.7 Energiutvinning

Mål 7	**Brännbart avfall som inte kan återanvändas eller återvinnas ska användas som bränsle. Biogas framställt av matavfall kan ersätta fossila bränslen. Det innebär att icke brännbart avfall ska sorteras bort. Bränslet ska vara så rent att aska och slagg till största del ska kunna återvinnas. Vid förbränningen ska el och värme produceras. Vid rötning av matavfall ska biogas utvinnas och uppgraderas till fordonsbränsle eller på annat sätt ersätta fossilt bränsle.**
Delmål 7.1	År 2014 ska det finnas en åtgärdsplan för kvalitetssäkring av avfall till förbränning och rötning.
Delmål 7.2	År 2014 får det finnas högst 5 procent i säck- och kärlavfallet som inte räknas som brännbart avfall.
Delmål 7.3	År 2012 ska behandling av matavfall med biogasproduktion vara säkerställd.

SÖRABs har för framtagandet av sin avfallsplan gjort bedömningen att detta mål ger en positiv påverkan på uppfyllandet av de nationella och regionala miljömålen *God bebyggd miljö*, *Giftfri miljö*, *Frisk luft* och *Minskad klimatpåverkan*. Anledningen är att en väl fungerande källsortering medför att avfall som kan materialåtervinnas inte går till förbränning, och att farligt avfall omhändertas separat på ett miljöriktigt sätt. På så vis blir det avfall som går till förbränning fritt från skadliga ämnen. I annat fall riskerar skadliga ämnen att spridas till luft via skorsten eller till mark och vatten via deponering eller vid behandling av filterstoft, flyg- och bottenaska. Om bränslefraktionen är ren underlättar det även för återanvändning av askorna.[4] Det senare kräver dock motsvarande insatser av en betydligt större omfattning än enbart Österåkers kommun innan något resultat kan skönjas varför påverkan från Österåkers mål för den här aspekten ska ses som viktig, men liten. Biogas från rötning av matavfall kan minska behovet av fossila bränslen och på så vis bidra till *Minskad klimatpåverkan*, *Frisk luft* och *Bara naturlig försurning*, liksom till *God bebyggd miljö* genom materialåtervinning av matavfallet.

[4] SÖRABs avfallsplan, bilaga 5.

KU BJ

4.8 Deponering

Mål 8	**Deponering ska bara ske om det inte finns andra behandlingsmöjligheter. Nedlagda deponier ska inte vara någon risk för människors hälsa eller miljön. Det innebär att bara avfall som det inte finns några andra behandlingsmetoder för ska deponeras. Endast deponier som uppfyller högt ställda krav ska användas.**
Delmål 8.1	År 2014 ska mindre än 8 % av allt hushållsavfall deponeras och det ska finnas en åtgärdsplan för att ytterligare minska deponeringen.
Delmål 8.2	Sluttäckning av Brännbackens deponi ska enligt aktuell plan vara avslutad 2013.
Delmål 8.3	Riskklassning av de deponier som har tagit emot hushållsavfall och industriavfall ska ha gjorts senast 2014.

Genom att minska mängden avfall som deponeras ökar uppfyllandet av miljökonsekvensmålet *God bebyggd miljö* eftersom resurshushållningen ökar och mängden mark som behöver tas i anspråk för deponerat material minskar. Genom riskklassning av nedlagda deponier ökar kunskapen om och möjligheten till att förebygga olägenhet för människors hälsa och miljön och strävar mot miljömålet *Giftfri miljö*.

4.9 Sammanfattande bedömning

Sammanställer man miljöpåverkan för samtliga mål får man en övergripande bild av vad genomförandet av avfallsplanens delmål till 2014 kommer att medföra för de nationella miljökvalitetsmålen. Bedömningen är gjort på följande sätt: -1: Negativ miljöpåverkan, 0: Ingen eller liten miljöpåverkan och +1: Positiv miljöpåverkan.

	God bebyggd miljö	Begränsad klimatpåverkan	Giftfri miljö	Frisk luft	Ingen övergödning	Bara naturlig försurning	Skyddande ozonskikt *	Annan lagstiftning eller avfallshierarkin
Mål 1. Människan i centrum	0	0	0	0	+1	0	0	+1
Mål 2. Kvalitet	+1	0	0	0	0	0	0	+1
Mål 3. Minska avfallets mängd	0	(+1)	0	0	0	0	0	+1
Mål 4. Minska avfallets farlighet	0	0	+1	0	0	0	0	+1
Mål 5. Öka återanvändningen	(+1)	(+1)	0	0	0	0	0	+1
Mål 6. Öka materialåtervinningen	+1	+1	0	**	**	**	0	+1
Mål 7. Energiutvinning	+1	+1	+1	+1	0	+1	0	+1
Mål 8. Deponering	+1	0	0	0	0	0	0	+1

* Miljömålet skyddande ozonskikt påverkas generellt sett av avfallshanteringen, men i detta fall bedöms inte genomförandet av planen medföra betydande ökning eller minskning av den påverkan som sker[5].
** Oklart hur påverkan ser ut.

4.9.1 Prioritering av mål och aktiviteter

Hur ska då målen prioriteras? Den bedömning som har gjorts ovan beskriver i vilken riktning påverkan går, inte dess storlek, och därför går det inte att summera påverkan för att få fram en prioriteringsordning. Dessutom är även de mål som inte visar på någon direkt påverkan på miljökvalitetsmålen viktiga genom att de skapar förutsättningar för att uppnå övriga mål eller genom att skapa förutsättningar för att bidra positivt till miljökvalitetsmålen i ett senare skede.

Miljömässigt kan miljömålen prioriteras enligt till exempel måluppfyllelse för lokala miljömål eller EU:s avfallshierarki. Men för en prioritering av målen behöver en mer komplett bedömning göras där service och svårighet att genomföra åtgärden med flera parametrar vägs in. Att göra en signifikansbedömning av målen efter att målen slagits fast kan vara en bra utgångspunkt för att avgöra deras inbördes prioriteringsordning. Jämförelsen nedan kan då ligga till grund för hur man värderar dem miljömässigt.

[5] SÖRABs avfallsplan, bilaga 5.

4.9.1.1 Prioritering utifrån lokala miljömål

Avfallsplanen som dokument tar inte ställning till hur målen ska prioriteras. Det finns många olika sätt att prioritera målen, och här presenteras två förslag till prioritering utifrån dels lokala miljömål, dels avfallshierarkin. Andra parametrar än miljöpåverkan kan naturligtvis behöva vägas in, såsom resurser, service, långsiktiga mål, samarbetsmöjligheter etc.

Om man väljer att begränsa tabellen ovan till att omfatta de mål som påverkar de lokalt prioriterade miljömålen får man följande prioriterade mål, utan inbördes ordning:

	God bebyggd miljö	Begränsad klimatpåverkan	Giftfri miljö	Frisk luft	Ingen övergödning	Bara naturlig försurning	Skyddande ozonskikt *	Annan lagstiftning eller avfallshierarkin
Mål 1. Människan i centrum	0	0	0	0	+1	0	0	+1
Mål 4. Minska avfallets farlighet	0	0	+1	0	0	0	0	+1
Mål 6. Öka materialåtervinningen	+1	+1	0	**	**	**	0	+1
Mål 7. Energiutvinning	+1	+1	+1	+1	0	+1	0	+1

De aktiviteter som här framträder som extra prioriterade ur ett lokalt miljöperspektiv är därför

- Att verka för att ta fram en handlingsplan för hur avfall från det rörliga friluftslivet inkl. båtslam ska hanteras.
- Att verka för att inget farligt avfall ska finnas blandat med annat avfall.
- Att verka för att matavfall samlas in och rötas.

4.9.1.2 Prioritering utifrån EU:s avfallshierarki

Väljer man istället att prioritera uppgifterna utifrån EU:s avfallshierarki är det primära målet att flytta sig uppåt i avfallstrappan. De mål som vi har rådighet över för att uppnå detta är följande, utan inbördes ordning:

	God bebyggd miljö	Begränsad klimatpåverkan	Giftfri miljö	Frisk luft	Ingen övergödning	Bara naturlig försurning	Skyddande ozonskikt *	Annan lagstiftning eller avfallshierarkin
Mål 6. Öka materialåtervinningen	+1	+1	0	**	**	**	0	+1
Mål 7. Energiutvinning	+1	+1	+1	+1	0	+1	0	+1
Mål 8. Deponering	+1	0	0	0	**	0	0	+1

De aktiviteter som framträder som prioriterade ur ett behandlingsperspektiv blir då

- Öka sorteringen så att en ökad andel av hushållsavfallet kan materialåtervinnas, inklusive behandling av matavfall.
- Säkerställa biogasproduktion för det matavfall som samlas in.
- Minska mängden deponerat avfall.

5 Miljöpåverkan som hanteras i andra planer och program

Österåkers kommun har nyligen tagit fram en klimat- och energistrategi som syftar till att minska dels klimatpåverkan, dels användningen av fossil energi. Kunskapen om avfallshanteringens klimatpåverkan från verksamhetens transporter är i dagsläget begränsad, likaså vilken potential till förbättringar som finns genom förbättrad logistik och andra åtgärder. Det finns därför ett behov av att få fram en nulägesbeskrivning som går att följa upp och ta fram mål och åtgärder för så att verksamhetens klimatpåverkan kan minska och ett konkret underlag finns framtaget inför nästa upphandling. Arbetet hanteras bäst inom verksamhetens egenkontroll och inte i avfallsplanen.

Tillsyn av nedlagda deponier är så pass långt framskridet att de har bedömts hanteras bättre inom ramen för tillsynsmyndighetens normala verksamhet och dess tillsynsplaner.

Framtagandet av rutiner för extraordinära händelser enligt delmål 2.2. kommer att anpassas till Roslagsvattens befintliga kvalitetsledningssystem och efter framtagande integreras med detta och verksamhetens övriga egenkontroll. Rutinen tas fram i samråd med kommunens säkerhetsansvarige.

KL PJ

Bilaga 7
Ordlista

Avfall	Varje föremål eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser att göra sig av med (SFS 1998:808).
Avfall Sverige	Svensk intresse- och branschorganisation inom avfallshantering och återvinning (tidigare RVF).
Avfallsfraktioner	Olika typer av utsorterat avfall till exempel matavfall, returpapper och förpackningar.
Avfallshantering	Verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall (se 15 kap 3 § Miljöbalken).
Avfallshierarki	Hierarki för hur avfallet ska omhändertas. Ursprungligen från EU, men även implementerat i Sverige. Avfallshierarkin kallas ofta för avfallstrappan.
Avfallsminimering	Att minska mängden avfall som genereras. Högst prioriterat i avfallshierarkin.
Avfallsplan	Varje kommun har enligt miljöbalken skyldighet att som en del av Renhållningsordningen upprätta en avfallsplan för allt avfall som uppkommer i kommunen.
Avfallsslag	Olika typer av avfall, till exempel matavfall, returpapper och förpackningar. Avfallet är indelat i olika kategorier, se bilaga 1 till Avfallsförordning (SFS 2001:1063). Dessutom finns en mer detaljerad avfallskatalog, bilaga 2 till Avfallsförordning (SFS 001:1063) som anger alla avfallsslag med en sexsiffrig avfallskod och som används för att skilja ut vad som är farligt avfall.
BAT	"Best Available Technique" Bästa möjliga teknik.
Bioavfall	Park- och trädgårdsavfall samt matavfall. Biologiskt lättnedbrytbart avfall, det vill säga den del av det organiska avfallet som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer (jämför organiskt avfall).
Biogas	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid.
Biologisk behandling	Återvinning av humus, näring och/eller energi ur bioavfall genom rötning eller kompostering.
Biologiskt avfall	Se bioavfall.
Bortskaffande	Förfarande som anges i bilaga 5, avfallsförordning (SFS 2001:1063).
Brännbart avfall	Sådant avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen har startat (SFS 2001:1063).

Bygg- och rivningsavfall	Avfall som uppkommit vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad.
Deponi	Avgränsad plats där avfall läggs för slutförvaring under kontrollerade former (soptipp).
Deponering	Bortskaffningsförfarande som innebär att avfall läggs på deponi (SFS 2001:1063).
Därmed jämförligt hushållsavfall	Avfall från annan verksamhet som i renhållningssammanhang är jämförligt med avfall från hushåll. Det är till exempel städsopor, kontors- och butiksavfall samt matavfall och annat livsmedelsavfall från restauranger, storkök och butiker, dock inte från livsmedelsindustrier.
Elektriskt och elektroniskt avfall (El-avfall)	Avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion inklusive ljuskällor. Visst elektriskt och elektroniskt avfall omfattas av producentansvar (se Avfallsförordningen 6 § och Förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter 2005:209).
Energiutvinning	Utvinningsförfarande som innebär att avfallet energiutnyttjas genom till exempel förbränning av träflis till fjärrvärme och el.
EU-direktiv	Ett EU-direktiv binder en medlemsstat till att införa direktivets mål inom en viss tidsfrist utan att ge detaljer om hur resultatet ska uppnås. Ett EU-direktiv är alltså inte direkt gällande i Sverige såsom en vanlig lag stiftad av den svenska riksdagen. EU-direktivet innebär endast ett åtagande för den svenska staten att genom lagstiftning eller på annat sätt se till att direktivets mål uppnås.
Extraordinära händelser	En händelse som avviker från normalfallet. För avfallshantering kan det till exempel röra sig om strejk (insamlingspersonal), driftstopp i en förbränningsanläggning eller oljeförorenad mark efter ett oljeutsläpp.
EU-förordning	En förordning är en rättsakt inom EU som är direkt tillämplig i alla unionens medlemsländer. Förordningar är ett av de mest kraftfulla elementen i EG-rätten och måste vara direkt tillämpliga (som en vanlig lag) i medlemsländerna utan att den särskilt implementeras i den nationella lagstiftningen.

Farligt avfall	Med farligt avfall avses sådant avfall som finns uppräknat i avfallsförordningen (SFS 2001:1063) och som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Farligt avfall redovisas med en * i bilaga 2 i avfallsförordningen (SFS 2001:1063). Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen är färg, lösningsmedel, förtunningsmedel, olja och el-avfall.
FNI	Fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Insamling av avfallet sker på fastigheten, i direkt anslutning eller mycket nära fastigheten.
FTI AB	Förpacknings- och tidningsinsamlingen, ett samarbetsorgan bildat av materialbolag för förpackningar och tidningar. FTI AB har i uppgift att samordna lokala etableringar för insamling av förpackningar och tidningar.
Förorening	Ämne, vanligen restprodukt, som spritts så mycket i ett annat ämne eller system att användbarheten förändrats i oönskad riktning (till exempel närsalter, svaveldioxid, tungmetaller).
Förpackning	Konstruktion av plast, metall, papper, kartong, wellpapp, glas etcetera som används för att förvara, skydda eller leverera en vara.
Grovavfall	Grovavfall är den del av hushållet som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl (NFS 2004:4). Det kan till exempel vara möbler, trädgårdsavfall, cyklar, stekpannor och skidor.
Hushållsavfall	Avfall som kommer från hushåll och där med jämförligt avfall från annan verksamhet (SFS 1998:808). Med hushållsavfall räknas sådant avfall som regelmässigt uppkommer vid nyttjande av mark och byggnad för bostadsändamål alltså som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet vistas inom en lokal eller anläggning, exempelvis avfall från personalmatsalar, restaurangavfall och toalettavfall.
Icke brännbart avfall	Avfall som inte kan förbrännas även om energi tillförs, exempelvis sten och metall.
Industriavfall	Avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess.
Inert avfall	Avfall som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar i kontakt med andra avfall, exempelvis sten och grus (se Deponeringsförordningen 3 §).
Insamling	Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport (se Avfallsförordningen 4 §).

Kommunalt ansvar, kommunens ansvarsområde	Den skyldighet kommunen har att ta hand om hushållsavfall. Kommunalt ansvar innebär att avfall tas omhand genom kommunens försorg. Kommunen har inte skyldighet att hantera avfall som omfattas av producentansvar, om det har sorterats ut för att lämnas i producenternas insamlingssystem, eller annat avfall än hushållsavfall.
Kompostering	Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall i närvaro av syre. Humus och näringsämnen återvinns.
Källsortering	Avfallet sorteras redan vid källan, det vill säga där det uppstår, till exempel i hushållet eller på arbetsplatsen. Sorteringen sker utifrån vad avfallet består av. På så sätt underlättas olika former av återvinning.
Lättnedbrytbart avfall	Avfall som lämpar sig för kompostering eller rötning.
Matavfall	Biologiskt lättnedbrytbart avfall, det vill säga den del av det organiska avfallet som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer (jämför organiskt avfall).
Materialåtervinning	När man återvinner ett material så att det kan användas i nya produkter (till skillnad från energiåtervinning).
Miljöstation	Mindre anläggning för mottagning av hushållens farliga avfall, ofta placerad vid en bensinstation eller återvinningscentral.
Nedlagda deponier	Gamla avslutade deponier (soptippar).
Organiskt avfall	Avfall som innehåller organiskt kol, till exempel matavfall, träavfall och plast.
Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning (varuproducent) eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl (avfallsproducent) (se Miljöbalken 15 kap 4 §).
Producentansvar	Producenterna har ansvar för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering (förpackningar, tidningar, däck, större batterier, bilar och el-avfall).
PPP	"Polluter Pays Principle" Principen om att det är förorenaren betalar.
Renhållningsordning	Består av två delar. En del med föreskrifter, lokala regler för avfallshanteringen. En andra del, avfallsplanen, med planering för avfallshanteringen i framtiden. Varje kommun måste ha en renhållningsordning enligt miljöbalken (SFS 1998:808).

Restprodukt	Överblivet material i process eller konsumtion. Kan indelas i returprodukter, avfall och förorening.
Resurshushållning	Hushållning av resurser av olika slag, till exempel energi, mark och vatten.
Roslagsvatten AB	Huvudansvaret för avfallshanteringen inom kommunen åvilar Österåkers kommun. För verkställandet av uppdraget ansvarar Roslagsvatten AB med dess dotterbolag Österåkersvatten AB.
RVF	Svenska Renhållningsverksföreningen, numera Avfall Sverige. Svensk intresse- och branschorganisation inom avfallshantering och återvinning.
Rötning	Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall utan närvaro av syre. Humus, näringsämnen och energi i form av rötgas eller biogas återvinns.
Samhällsbyggnadsnämnden	Den nämnd som inom kommunen har ansvar för kommunens fysiska planering, bygglovshandläggning samt tillsyn enligt miljöbalken.
SFS 1998:808	Miljöbalken
SFS 2001:1063	Avfallsförordningen
Slam och urin från enskilda avloppsanläggningar samt fettavfall	Slamavskiljare, slutna tankar, urintankar och fettavskiljare. Anordningar som används för att fånga upp slam i avloppsanläggningar. Till exempel slam från avloppsvatten då det inte finns tillgång till kommunalt avlopp eller andra godkända enskilda avloppslösningar. Fettavfall i avloppsvatten från lokaler där livsmedel hanteras yrkesmässigt.
Säck- och kärlavfall	Den del av hushållsavfallet som läggs i kärl eller säck, det vill säga exklusive avfall till materialåtervinning, grovavfall och farligt avfall.
SÖRAB	Söderhalls Renhållningsverk AB. Ett bolag som ägs av kommunerna Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna. SÖRABs huvuduppgift är att ta hand om hushållsavfall från alla medlemskommuner utom Stockholm.
Tillsyn	Kontroll från myndighet över verksamhet som bedriver viss verksamhet, särskilt miljöfarlig sådan.
Trädgårdsavfall	Som trädgårdsavfall räknas komposterbart och flisbart växtavfall som uppkommer vid normal trädgårdsskötsel i småhus, däremot inte fällda träd eller avfall som uppstår vid större anläggningsarbete i en trädgård.

Verksamhet/utövare	Den som driver yrkesmässig verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för avfallshanteringen i verksamheten och är antingen fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare av en fastighet eller lokal.
Återanvändning	Användning av kasserad produkt utan föregående förädling till exempel returflaskor av glas, PET-flaskor och begagnade möbler.
Återvinning	Användning, behandling eller omhändertagande av material, näringsämnen eller energi från avfall (se återvinningsförfarande, bilaga 4 till Avfallsförordningen). Kan indelas i återanvändning, materialåtervinning och energiåtervinning.
Återvinningscentral	Bemannad insamlingsplats för grovavfall till exempel metall, trä, el-avfall, kyl/frys och deponirest. Även producentansvarsmaterial, trädgårdsavfall och farligt avfall kan lämnas vid återvinningscentral.
Återvinningsstation	Obemannad uppsamlingsplats med containrar för producentansvarsmaterial förpackningar (till exempel förpackningar av glas, papper, plast och metall) och returpapper.
Österåkersvatten AB	Huvudansvaret för avfallshanteringen inom kommunen åvilar Österåkers kommun. För verkställandet av uppdraget ansvarar Roslagsvatten AB med dess dotterbolag Österåkersvatten AB.

Källor: Plan för ett hållbart samhälle 2009-2020, SÖRAB och därigenom indirekt RVF - Svenska Renhållningsverksföreningen, Svensk avfallsterminologi (1998, AFR-rapport 217), 1000 Terms in Solid Waste Management (1992, ISWA) samt Svensk Författningssamling och Naturvårdsverkets Författningssamling

Bilaga 8
Aktuella uppgifter till länsstyrelsen

Österåker

Roslags vatten AB

KLBO

Innehåll

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Administrativa uppgifter

Planen omfattar Österåkers kommun. Framtagandet har skett i samarbete mellan Roslagsvatten AB och Samhällsbyggnadsförvaltningen, Österåkers kommun. Roslagsvatten är huvudman för avfallsverksamheten i Österåkers kommun.

År: 2011	
Datum när planen antogs:	fylls på senare
Ansvarig styrelse:	Österåkersvatten AB
Övriga medverkande nämnder:	Samhällsbyggnadsnämnden

Befolkning[1]:	39521
Antal hushåll:	21576
Varav i småhus	10683
Varav i flerbostadshus	4518
Fritidshus	6375

Avfall som Roslagsvatten ansvarar för

Insamlade mängder hushållsavfall samt slam, latrin och fett.

Tabell 1 Insamlade mängder hushållsavfall och därmed jämförligt avfall i Österåkers kommun år 2010[2].

	Materialåtervinning (ton)			Förbränning (ton)	Deponering (ton)	Totalt (ton)	Mängd per person (kg)
	Material-återvinning	Kompostering	Totalt				
Säck- och kärlavfall	0	0	0	9 569	0	9 569	242
Matavfall	0	0	0	0	0	0	0
Grovavfall	1 641	0	1 641	3 257	2 562	7 460	189
Trädgårdsavfall	0	0[3]	0	1 339[4]	0	1 339	34
Förpackningar	1 294	0	1 294	0	0	1 294	33
Returpapper	1 387	0	1 387	0	0	1 387	35
Summa totalt			**4 322**	**14 165**	**2 562**	**21 049**	**533**

Tabell 2. Insamlade mängder slam, latrin och fett[5]

	Total mängd slam (ton)	Total mängd latrin (ton)	Total mängd fett (ton)
2010	18 941	24	258
2009	18 129	37	341
2008	18 030	30	232

[1] 31 december 2010

[2] Källa: Ragn-Sells AB, El-kretsen samt www.ftiab.se.

[3] Oklart hur fördelningen ser ut mellan förbränning och kompostering.

[4] Oklart hur fördelningen ser ut mellan förbränning och kompostering.

[5] Siffrorna för slam och latrin är utslagna på antalet permanentboende utan omräkning av antalet fritidsboende till personekvivalenter. Det finns i dags läget ingen metod för att räkna ut detta på ett korrekt sätt.

Tabell 3. Insamlade mängder farligt avfall[6].

Farligt avfall	Totalt (ton)	Per person (kg)
Småbatterier		
2010	9	0,23
2009	9	0,24
2008	11	0,27
Bilbatterier		
2010	35	0,9
2009	44	1,1
2008	49	1,3
El-avfall		
2010	664	16,8
2009	687	17,5
2008	701	18,1
Övrigt farligt avfall		
2010	376	9,5
2009	434	11,1
2008	468	12,1
SUMMA		
2010	1 084	27,4
2009	1 175	29,9
2008	1 229	31,8

Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlade mängder förpackningar och returpapper[7] samt bilar. Mängden el-avfall redovisas tillsammans med farligt avfall. Uppgifter om insamlade mängder däck saknas.

Tabell 4. Insamlade mängder förpackningar.

	Glas-förpackningar (ton)	Metall-förpackningar (ton)	Pappers-förpackningar (ton)	Plast-förpackningar (ton)	Returpapper (ton)	Totalt (ton)
2010	723	53	394	124	1 387	2 681
2009	770	46	481	99	1 456	2 852
2008	750	43	385	67	1 845	3 090

Tabell 5. Antal skrotade bilar

	Antal bilar
2010	43
2009	38
2008	38

[6] Siffran är utslagen på antalet permanentboende utan omräkning av antalet fritidsboende till personekvivalenter. Det finns i dags läget ingen metod för att räkna ut detta på ett korrekt sätt.

[7] Källa: www.ftiab.se

Mål för avfallshanteringen i Österåkers kommun

Miljömålspropositionen *Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete* som antogs av riksdagen 2010 har lett till förändringar i den nationella miljömålsstrukturen. Delmålen tas bort och istället får preciseringarna av miljökvalitetsmålen en central roll. Preciseringarna anger miljökvalitetsmålens innebörd och ska kunna fungera som kriterier när miljökvalitetsmålen följs upp. I Naturvårdsverkets rapport *Miljömålen på ny grund* presenteras förslag till nya preciseringar av miljökvalitetsmålen, dessa är dock ännu inte antagna. I arbetet med att ta fram mål för avfallshanteringen i Österåkers kommun har de förslag till preciseringar som har lagts fram beaktats.

År 2020 ska avfallshanteringen i Österåkers kommun vara en del av ett hållbart samhälle där människan står i centrum. Avfallshanteringen ska ske med bästa möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan och det avfall som uppkommer ska vara en resurs och inte ett miljöproblem. För att uppnå detta har åtta mål satts upp för 2020. Till varje mål hör ett antal delmål som sträcker sig till 2014. Målen presenteras nedan.

Mål 1. Människan i centrum

Avfallshantering ska utgå från människans behov och vara anpassad både till den som lämnar och den som hämtar avfall. Det innebär att insamlingen ska vara enkel, lätt att förstå och erbjuda den service som efterfrågas i syfte att uppfylla planens mål. Insamling och behandling ska vara anpassad så att arbetsmiljön för dem som hanterar avfallet är god.

Delmål 1.1	År 2014 ska avfallshanteringen vara en del i kommunernas planarbete och utgå från gemensamma riktlinjer vid ny- och om byggnation
Delmål 1.2	År 2014 ska prioriterade arbetsmiljöproblem enligt kartläggning 2011 vara åtgärdade.
Delmål 1.3	År 2014 ska beslut ha tagits om vilka insamlingstjänster som Österåker ska tillhandahålla. Tjänsterna ska vara anpassade till människors behov.
Delmål 1.4	År 2014 ska det finnas en handlingsplan för hur avfall från det rörliga friluftslivet ska hanteras.

Mål 2. Kvalitet

Allt avfall ska vara rätt sorterat och inte skräpa ned. Det innebär att avfall ska sorteras efter hur det ska tas omhand. Det sorterade avfallet ska uppfylla de krav som respektive behandlingsanläggning ställer.

Delmål 2.1	År 2014 ska minst 80 procent av hushållen ha kunskap om varför avfall ska sorteras, och vilken nytta det gör.
Delmål 2.2	År 2014 ska det finnas rutiner för avfallshantering vid extraordinära händelser.

Mål 3. Minska avfallets mängd

Resurshushållning ska stimuleras för att minska avfallets mängd och uttaget av råvaror och naturresurser.Det innebär att på olika sätt visa människor hur livsstil och konsumtionsmönster kan förändras så att avfallsmängden minskar.

Delmål 3.1	År 2014 ska minst 10 procent fler invånare än 2011 göra medvetna val med syfte att minska avfallsmängden.
Delmål 3.2	År 2014 ska mängden mat som kasseras inom kommunens verksamheter ha minskat med 25 procent jämfört med 2012.

Mål 4. Minska avfallets farlighet

Inget farligt avfall ska finnas blandat med annat avfall. Det innebär att människor ska vara medvetna om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras rätt.

Delmål 4.1	År 2014 ska minst 80 procent av hushållen ha kunskap om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas.
Delmål 4.2	År 2014 ska minst 80 procent av hushållen anse sig ha tillgång till ett tillfredsställande insamlingssystem för farligt avfall och elavfall.
Delmål 4.3	År 2014 ska företag ha fått information om vad som är farligt avfall och var och hur det ska lämnas.
Delmål 4.4	År 2014 ska en strategi/rutin finnas för hur vi ska nå dem som river och/eller bygger med information om hur farligt avfall ska hanteras. Skärgården ska prioriteras.

Mål 5. Öka återanvändningen

Återanvändning av varor och produkter ska stimuleras. Det innebär att återanvändning ska stimuleras genom bättre insamlingssystem och samarbete med företag/organisationer. System för att återanvända varor och produkter ska vara lättillgängliga. Återanvändningen får dock inte leda till en ökad miljöbelastning, nedskräpning eller eldning av avfall. miljöbelastning.

Delmål 5.1	År 2014 ska minst 80 procent av invånarna uppge att de "handlar" med begagnade och/eller återanvända varor.
Delmål 5.2	2014 ska möjligheterna för ett återbruk för byggmaterial vara utredda, på Brännbackens ÅVC, annan plats eller via annan aktör.

Mål 6. Öka materialåtervinningen

Minst 50 procent av hushållsavfallet ska materialåtervinnas och materialåtervinningen från verksamheter ska öka. Det innebär att minst 50 procent av hushållsavfallet ska återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling. Det innebär också att minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker ska återvinnas genom biologisk behandling. Resterna vid behandlingen ska vara så rena att de går att återföra till åkermark.

Delmål 6.1	År 2014 ska minst 40 procent av hushållsavfallet materialåtervinnas, inklusive biologisk behandling av matavfall.
Delmål 6.2	År 2014 ska högst 15 procent förpackningar och returpapper finnas i säck- och kärlavfallet.
Delmål 6.3	År 2014 ska minst 20 procent av matavfallet från restauranger, storkök och butiker samlas in och behandlas biologiskt.
Delmål 6.4	År 2014 ska minst 40 procent av hushållens matavfall sorteras ut för biologisk behandling, inklusive hemkompostering.
Delmål 6.5	År 2014 ska återvinningscentralen ha en bättre tillgänglighet jämfört med år 2010.
Delmål 6.6	År 2014 ska enskilda avlopp som nyanläggs vara kretsloppsanpassade och de separerade avloppsfraktionerna ska kunna samlas in.

Mål 7. Energiutvinning

Brännbart avfall som inte kan återanvändas eller återvinnas ska användas som bränsle. Biogas framställt av matavfall kan ersätta fossila bränslen. Det innebär att icke brännbart avfall ska sorteras bort. Bränslet ska vara så rent att aska och slagg till största del ska kunna återvinnas. Vid förbränningen ska el och värme produceras. Vid rötning av matavfall ska biogas utvinnas och uppgraderas till fordonsbränsle eller på annat sätt ersätta fossilt bränsle.

Delmål 7.1	År 2014 ska det finnas en åtgärdsplan för kvalitetssäkring av avfall till förbränning och rötning.
Delmål 7.2	År 2014 får det finnas högst 5 procent i säck- och kärlavfallet som inte går att förbränna.
Delmål 7.3	År 2012 ska behandling av matavfall med biogasproduktion vara säkerställd.

Mål 8. Deponering

Deponering ska bara ske om det inte finns andra behandlingsmöjligheter. Nedlagda deponier ska inte vara någon risk för människors hälsa eller miljön. Det innebär att bara avfall som det inte finns några andra behandlingsmetoder för ska deponeras. Endast deponier som uppfyller högt ställda krav ska användas.

Delmål 8.1	År 2014 ska mindre än 8 % av allt hushållsavfall deponeras och det ska finnas en åtgärdsplan för att ytterligare minska deponeringen.
Delmål 8.2	Sluttäckning av Brännbackens deponi ska enligt aktuell plan vara avslutad 2013.
Delmål 8.3	Nedlagda deponier där kommunen kan ha varit verksamhetsutövare ska inventeras enligt MIFO fas 2 för att avgöra om åtgärder behöver vidtas för att minska riskerna för människors hälsa och miljön

2011 0
Bilaga 3

Avfallsföreskrifter för Österåkers kommun

Antagen av Österåkers Kommunfullmäktige XX månad 2011.

Österåker

Roslags vatten AB

Inledande bestämmelser

1 § Lagar, förordningar, föreskrifter och författningar
För kommunens avfallshantering gäller:

- Miljöbalken
- Avfallsförordningen
- Plan- och bygglagen
- Förordningar och föreskrifter om avfall
- Andra författningar

Utöver de författningar som anges i första stycket gäller dessa föreskrifter om avfallshantering.

Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i miljöbalken och avfallsförordningen. Definitioner av begrepp framgår av bilaga 1.

Roslagsvatten har företräde vid tolkning av föreskrifter för avfallshantering i Österåkers kommun.

2 § Ansvar och tillsyn för avfallshanteringen
Huvudansvaret för avfallshanteringen inom kommunen åvilar Österåkers kommun. För verkställandet av uppdraget ansvarar Roslagsvatten AB med dess dotterbolag Österåkersvatten AB. Insamling och behandling sker genom upphandlad entreprenör, nedan kallad renhållaren. Verksamheten finansieras via en avgift som kommunfullmäktige beslutar om. Hanteringen av hushållsavfall i kommunen regleras i föreskrifter om avfallshantering i Österåkers kommun. Tillsynen över avfallshanteringen utövas av Samhällsbyggnadsnämnden.

Överklagan sker till styrelsen i Österåkersvatten AB. Om tvist inte löses genom styrelsen i Österåkersvatten AB går ärendet vidare till Österåkers kommun.

3 § Avgiftsskyldighet
Kommunfullmäktige har med stöd av Miljöbalken beslutat att anta en avfallstaxa. I den föreskrivs att avgift skall betalas bl.a. för administration, insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg.

Avgiftsskyldighet för avfallshanteringen gentemot kommunen åvilar fastighetsinnehavaren av den fastighet där avfallet uppkommer liksom avfall som av andra skäl är förekommande på fastigheten. Avgiftsskyldigheten kan efter överenskommelse mellan Roslagsvatten och fastighetsinnehavare överlåtas till avfallslämnare. Roslagsvatten kan häva denna överlåtelse om avfallslämnaren inte uppfyller sina åtaganden och meddelar då fastighetsinnehavaren att denne i fortsättningen ansvarar för avgifterna enligt denna taxa.

För avfall lämnat vid behandlingsanläggningar är avlämnaren avgiftsskyldig, om inte den som är upphov till avfallet gentemot Roslagsvatten, påtagit sig betalningsansvar.

4 § Informationsskyldighet
Fastighetsinnehavaren är skyldig att informera den eller de som bor eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshanteringen.

Ändringar i ägarförhållanden för fastighet eller annan liknande ändring som berör avfallshanteringen skall snarast anmälas till Roslagsvatten.

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

5 § Skyldighet att lämna avfall
Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall skall lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter.

På samtliga bebyggda fastigheter där hushållsavfall eller därmed jämförligt avfall uppkommer skall fastighetsinnehavaren eller avfallslämnaren ha ett abonnemang med undantag om uppehåll i hämtning enligt 29 § föreligger. Abonnemang tecknas av fastighetsinnehavaren.

6 § Sortering av hushållsavfall
Varje avfallslämnare skall sortera ut de avfallsslag som anges i bilaga 2 dessa föreskrifter. Utsorterade avfallsslag hämtas i särskild omfattning vid fastigheten eller lämnas av avfallslämnare på plats som anges i bilaga 2.

Det utsorterade avfallet skall hanteras så att återanvändning, återvinning samt transport från fastigheten förenklas och så att olägenhet för människors hälsa, miljön och renhållningspersonalens arbetsmiljö inte uppstår.

Hushållsavfall och jämförligt avfall som hämtas i behållare ska vara brännbart.

7 § Hämtningsområden
Kommunen indelas i nedanstående hämtningsområden:

Hämtningsområde Fastland:
Utöver fastlandet räknas samtliga öar i Österåkers kommun med fast broförbindelse till fastlandet samt Ljusterö (inkl. öar med fast broförbindelse till Ljusterö) som trafikeras med vägfärja.

Hämtningsområde Skärgård:
Till hämtningsområde Skärgård räknas samtliga öar i Österåkers kommun utan fast broförbindelse med fastlandet. Ljusterö (inkl. öar med fast broförbindelse till Ljusterö) ingår i hämtningsområde Fastland.

8 § Hämtningstider
Bortforsling av avfall sker av renhållaren vardagar mellan kl 06.00 och 22.00. Roslagsvatten kan dock medge undantag om särskilda skäl föreligger.

9 § Hämtningsintervall
Hushållsavfall hämtas enligt hämtningsschema som upprättas av Roslagsvatten.

Den som bedriver torghandel eller liknande verksamhet skall avtala hämtning av hushållsavfall och jämförligt avfall med Roslagsvatten.

Skolor och liknande verksamheter medges uppehåll i avfallshämtningen om ingen verksamhet bedrivs under minst två månader av året. Anmälan om uppehåll lämnas till Roslagsvatten enligt 30 §.

9 a § Hämtningsintervall för säck- och kärlavfall

Hämtningsområde Fastland/enfamiljshus
Säck- och kärlavfall lämnas efter behov dock minst så ofta att olägenhet för människors hälsa, miljön och renhållningspersonalens arbetsmiljö inte uppstår. Schemalagd hämtning sker 31 gånger per år, minst var 14:e dag och sommartid varje vecka.

Hämtningsområde Fastland/verksamheter, gruppbebyggelse och flerbostadshus
Från flerbostadshus, affärshus, kontorshus och liknande sker hämtning minst en gång var 14: e dag under hela året eller i den omfattning Roslagsvatten bestämmer. Säck- och kärlavfall och jämförligt avfall från övriga avfallslämnare som skolor, vårdinrättningar och företag hämtas i samma omfattning som vid flerbostadshus och gruppbebyggelse.

Hämtningsområde Skärgård
Hos permanentboende en- och tvåfamiljsfastigheter skall hämtning av säckavfall ske minst var 14:e dag under hela året och i den omfattning Roslagsvatten bestämmer. Undantag gäller för dem som beviljats egen behandling eller hämtning var fjärde vecka enligt 18 och 31 §§ till följd av egen kompostering.

Från flerbostadshus, affärshus, kontorshus och liknande sker hämtning minst en gång var 14:e dag under hela året och i den omfattning Roslagsvatten bestämmer.

Under november till april kan Roslagsvatten bestämma att hushållsavfall insamlas i container. Containertömning sker en gång per månad och när isförhållanden medger tömning.

Hos fritidsboende hämtas säckavfall under perioden april-november.

9 b § Hämtningsintervall för matavfall

Hämtningsområde Fastland
Matavfall som uppstår hos permanentboende en- och tvåfamiljsfastigheter lämnas till hämtning efter behov. Schemalagd hämtning sker 31 gånger per år, minst var 14:e dag och sommartid varje vecka. Från flerbostadshus, affärshus, kontorshus, en- och tvåfamiljsfastigheter med gemensam insamling och liknande sker hämtning minst en gång var 14: e dag under hela året eller i den omfattning Roslagsvatten bestämmer. Pumpbart matavfall i sluten tank hämtas efter särskild överenskommelse. Utsorterat matavfall genom sopsug hämtas efter särskild överenskommelse. Matavfall från övriga avfallslämnare som skolor, vårdinrättningar och företag hämtas i den

KL AP

omfattning Roslagsvatten bestämmer. Se bilaga 2 för mer information om hantering av matavfall. All lämning sker så ofta att olägenhet för människors hälsa, miljön och renhållningspersonalens arbetsmiljö inte uppkommer.

Hämtningsområde Skärgård
Ingen hämtning av matavfall sker i hämtningsområde Skärgård.

10 § Avfallsutrymme
Renhållaren skall ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet skall utföras. Nycklar, portkoder och dylikt skall vid begäran om hämtning lämnas till Roslagsvatten. Ändringar skall utan uppmaning meddelas Roslagsvatten. Mått, regler och rekommendationer i Avfall Sveriges "Handbok för avfallsutrymmen" gäller för nybyggnad, ombyggnad och omdisponering av avfallsutrymmen. Roslagsvatten ska kontaktas för utförande av besiktning av avfallsutrymmen innan de byggs och innan avfallsbehållare placeras ut.

11 § Kärlplacering och hämtplats

- Avfallslämnaren är ansvarig för utställningen av kärlet.
- Behållare skall vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske och så att hämtning underlättas. Kärl ska stå på plan hårdgjord yta.
- Avfallslämnare ska se till att kärl står upprätta och inte orsakar hinder eller nedskräpning. Detta gäller även vid gemensam hämtplats om inte annat avtalats med Roslagsvatten.
- Hinder i form av grind, staket, mur eller häck, uppställda fordon och liknande får inte förekomma.
- Renhållaren är ansvarig för återställning av kärlet efter tömning.
- Förpackat avfall utanför behållare som ingår i entreprenaden ska tas med mot avgift och renhållaren ska lämna ett meddelande till fastighetsinnehavaren. Om det sker vid upprepade tillfällen ska renhållaren meddela Roslagsvatten som snarast tar kontakt med fastighetsinnehavaren.
- Det är fastighetsinnehavarens ansvar att se till att nedskräpning inte sker i anslutning till hämtningsplatsen på grund av att gällande bestämmelser inte följts, till exempel att sopor har ställts utanför behållaren, har lagts löst i behållaren, inte är tillräckligt väl inslagna, eller att behållaren har överfyllts.
- Om hämtpersonalen orsakar nedskräpning har Roslagsvatten städningsansvaret.
- Kompletterande instruktioner och regler för behovstömning finns i bilaga 4.
- Om kärlplacering och hämtplats inte kan upprättas enligt dessa föreskrifter ska avfallslämnaren avlämna avfallet på plats och i behållare som Roslagsvatten kan godta. Avfallslämnaren ska i så fall först erhålla godkännande av markägaren.

Hämtplats för fartyg
Vid hämtning av säck- och kärlavfall med fartyg skall behållare vara placerad i omedelbar anslutning till angöringsplatsen och på sådant sätt att den kan ses från sjön. Annan placering kan godtas av Roslagsvatten mot erläggande av avgift om särskilda skäl föreligger enligt 27 §.

Flerbostadshus, fastigheter med gemensam hämtplats och verksamheter

- kärl, sopskåp, sophus, soprum eller motsvarande placeras efter samråd med Roslagsvatten.
- Placeras behållaren mer än 5 m från angöringsplats för renhållningsfordonet erläggs en gångavståndsavgift enligt avfallstaxan.
- Gångavståndet ska inte överskrida 50 meter.
- Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättsinnehavare som p.g.a. handikapp eller sjukdom begär hämtning av hushållsavfall, se 27 §.
- I områden där sophämtning sker med kran, sopsug, slutna behållare, container, djupbehållare och dylikt ska fastighetsinnehavaren följa särskilda anvisningar som meddelas av Roslagsvatten. Avfallslämnare ansvarar för att finna lämplig uppställningsplats. Markägare och Roslagsvattens godkännande krävs innan uppställningsplats tas i bruk.
- Avfallslämnare ska själv transportera avfallet till behållare som placeras på överenskommen plats.
- Ansökan om att få använda gemensam uppställningsplats ska lämnas till Roslagsvatten.

12 § Behållare

Roslagsvatten äger eller tillhandahåller kärl och containrar i hämtningsområde Fastland. Kärl skall vara märkta med fastighetsbeteckning, identifieringsutrustning och vid önskemål från avfallslämnaren märkning som anger om tömning önskas.

Avfallslämnaren har ansvar för rengöring och tillsyn av kärl. Rengöring kan av fastighetsinnehavaren beställas hos Roslagsvatten enligt avgift i avfallstaxan. Fastighetsinnehavaren är ansvarig för anordnande, installation och underhåll av övriga inom fastigheten installerade anordningar för avfallshantering såsom sopskåp, soputrymme m.m. Fastighetsinnehavare äger eller tillhandahåller säckställ i hämtningsområde Skärgård. Renhållaren äger och tillhandahåller containers för brännbart hushållsavfall.

Beträffande behållare och avfallsanordningar gäller följande:

- De skall vara tillgängliga och ges service i form av återkommande underhåll och tillsyn för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt, smittspridning och dylikt
- De skall utföras, underhållas och installeras så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras
- De skall vara lättåtkomliga för upphängning eller uppställning och skiftning av förekommande behållartyper
- De skall medge hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem

I bilaga 3 finns en förteckning över de behållare och annan utrustning som används i Österåkers avfallshantering.

13 § Transport- och gångväg

Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats är i lätt framkomligt skick under hela hämtningssäsongen. Vändplan godkänd av Roslagsvatten erfordras vid återvändsgator. Backning tillåts endast i vändmanöver. Gång- och transportvägen ska vara fri från hinder, röjas från snö

och hållas halkfri, vara jämn och hårdgjord samt dammbindas vid behov. Vid utebliven hämtning p.g.a. ishinder, otjänlig väderlek eller andra liknande hinder hämtas motsvarande mängd hushållsavfall när hämtning är möjlig. Vid utebliven hämtning p.g.a. dålig snöröjning eller halkbekämpning kan fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren erhålla hämtning av hushållsavfall efter beställning när bristerna åtgärdats. Hämtning sker mot avgift enligt kommunens avfallstaxa.

Om farbar väg eller vändplats enligt denna paragraf inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som Roslagsvatten kan godta efter överenskommelse mellan avfallslämnare och fastighetsinnehavaren.

Ytterligare information om hämtvägar och tömningsmöjligheter finns i Avfall Sveriges "Handbok för avfallsutrymmen Rapport 2009"

Hämtningsområde Fastland
Farbara transportvägar ska vara minst 3 meter breda, tillräckligt bäriga för renhållarens hämtningsfordon. Växtlighet och andra hinder ska röjas så att utrymmet blir 3,5 meter brett och 4,7 meter högt. Dispens kan lämnas av Roslagsvatten.

Hämtningsområde Skärgård
Farbara transportvägar för säck- och kärlavfall ska vara minst 1,2 meter breda, jämna och tillräckligt bäriga för renhållarens hämtningsfordon. Växtlighet och andra hinder ska röjas så att utrymmet blir minst 2 meter högt. Dispens kan ges av Roslagsvatten.

Där slamtömningsfordon används i hämtningsområde Skärgård ska farbara transportvägar vara minst 2,5 meter breda och tillräckligt bäriga för renhållarens hämtningsfordon. Växtlighet och andra hinder ska röjas så att utrymmet blir minst 3 meter brett och 3 meter högt. Gångväg ska vara jämn och växtlighet och andra hinder ska röjas. Dispens kan ges av Roslagsvatten.

Vid hämtning av säck- och kärlavfall från sjösidan skall tillräckligt vattendjup och farledsbredd för renhållarens fartyg finnas. Bryggor för ilandtagning av renhållningsfordon skall vara försedda med godtagbara förtöjningsanordningar.

14 § Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt
I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall som läggs i behållare skall vara inlagt i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet skall vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall skall vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer. Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den. Påsar för matavfall tillhandahålls av Roslagsvatten.

15 § Avfall med kommunalt ansvar
Kommunen ansvarar för insamling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Varje avfallslämnare skall sortera hushållsavfallet och hålla det skilt från annat avfall enligt anvisningar i bilaga 2.

KA BA

16 § Avfall med producentansvar
Producenterna ansvarar för insamling avfall som omfattas av producentansvar. Varje avfallslämnare skall sortera producentansvarsavfallet och hålla det skilt från annat avfall enligt anvisningar i bilaga 2.

17 § Övrigt avfall
Avfallslämnaren ansvarar för omhändertagande av övrigt avfall, t.ex. byggavfall, ammunition och fyrverkerier. Varje avfallslämnare skall sortera det övriga avfallet och hålla det skilt från annat avfall enligt anvisningar i bilaga 2.

18 § Förutsättningar för eget omhändertagande av trädgårds- och matavfall
Kompostering av trädgårdsavfall och vegetabiliskt matavfall får ske utan anmälan eller ansökan till SBN. Komposteringen skall utföras så att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår.

Kompostering av animaliskt matavfall på fastigheten skall ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår. Kompostering hos permanentboende (åretruntboende) skall ske i isolerad kompostbehållare. Anmälan skall göras till SBN enligt 30 §.

19 § Latrin
Hämtning av latrin utförs enligt nedan angivna bestämmelser:

Hämtningsområde Fastland

- Hämtning sker regelbundet, d.v.s. via latrinabonnemang, i den omfattning som Roslagsvatten bestämmer. Om extra hämtning behövs kan även särskild beställning göras hos Roslagsvatten.

Hämtningsområde Skärgård

- Hämtning sker enbart efter särskild beställning hos Roslagsvatten.

Latrinkärlet skall placeras intill behållare för avfall intill farbar väg eller vid angöringsplats för fartyg om avfallshämtning sker med fartyg. Latrinkärlet skall vara utplacerat före kl 06.00 måndagen i hämtningsveckan. Annan utplacering kan godtas om särskilda skäl föreligger enligt 27 §. Latrinkärlet skall tillslutas av avfallslämnaren. Avfallslämnare som önskar eget omhändertagande av latrin skall anmäla detta till SBN enligt 31 och 32 §§.

20 § Avloppsanordningar anslutna till gemensamt avloppsnät
Slammet hämtas enligt avtal mellan Roslagsvatten och verksamhetsutövaren.

21 § Enskilda avloppsanordningar och fettavskiljare
Hämtning av slam från avloppsanordningar enligt schema upprättat av Roslagsvatten sker av renhållaren och minst i den omfattning som anges i nedanstående tabell:

Avloppsanordning	Permanentbostäder	Fritidsbostäder
Slamavskiljare för WC eller WC och BDT	1 gång/år	1 gång/år
Slamavskiljare för BDT	1 gång/år	1 gång vartannat år
Sluten tank, < 6 m^3	2 gånger/år	1 gång/år
Sluten tank, ≥ 6 m^3	1 gång/år	1 gång/år
Kemiska minireningsverk Biologiska minirenings-verk eller avloppsanord-ning avsedd för annat än enskilda hushåll	2 gånger/år eller enligt beslut i varje enskilt fall	2 gånger/år eller enligt beslut i varje enskilt fall

Mer information om enskilda avloppsanordningar finns i bilaga 5.

22 § Fettavskiljare
Fett från fettavskiljare anslutna till gemensamt/allmänt avloppsnät hämtas minst fyra gånger/år eller efter beslut av Roslagsvatten.

Fett från fettavskiljare anslutna till enskild avloppsanordning hämtas minst två gånger/år av renhållaren. Undantag kan medges av SBN.

När en fettavskiljare tagits ur bruk ska innehållet sluttömmas inom 3 månader.

Verksamhetsutövares avfall

23 § Hushållsavfall från verksamheter
Hushållsavfall från verksamheter ska hållas skiljt från annat avfall än hushållsavfall. Hushållsavfallet lämnas till renhållaren och sorteras enligt bilaga 2.

Matavfall kan börja sorteras ut efter separat beslut av Roslagsvatten.

24 § Fettavfall från affärer, restauranger och liknande
Fettavfall från stekbord, kycklinggrillar, fritöser och liknande (dock inte fettavskiljare) skall samlas upp i särskilda behållare och lämnas till återvinning. Avfallslämnare skall kontakta Roslagsvatten för hämtning och senare återvinning av fettavfallet. Fettavfallet skall hämtas minst två gånger per år.

25 § Annat avfall än hushållsavfall och därmed jämförligt avfall
Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, skall på begäran av kommunen lämna de uppgifter i fråga om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens avfallsplanering. Den som yrkesmässigt tillverkar, till Sverige för in och säljer en förpackning eller en vara som är inneslutande en sådan förpackning, skall på begäran av kommunen lämna de uppgifter i fråga om förpackningsavfallets art, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens avfallsplanering. Bortforsling av avfall, som inte omfattas av kommunens hämtningsskyldighet, sker av den som ger upphov till avfallet eller av transportör till godkänd anläggning. Borttransporten får inte orsaka olägenhet för omgivningen. Transportören ska ha tillstånd till transport av avfall från Länsstyrelsen i Stockholms län. Verksamhetsutövare kan lämna avfall på återvinningscentralen mot avgift.

Ändring av avfallsabonnemang och hämtningsintervall

26 § Anmälan till Roslagsvatten
Ändringar av abonnemang och/eller hämtningsintervall är personliga och anmäls till Roslagsvatten enligt följande:

- Byte till större eller mindre avfallskärl eller övrigt byte av abonnemang (om samma abonnent byter kärl mer än en gång per år uttas avgift)
- Begäran om tömning av avfallsbehållare för hushållsavfall placerad längre än 5 meter från angöringsplats för baklastande och längre än 1,5 m för sidlastande.
- Begäran om extra hämtning av hushållsavfall, latrin och/eller slam
- Uppehåll i hämtning av hushållsavfall vid skolor och liknande verksamheter där ingen verksamhet bedrivs under minst två månader enligt 9 §
- Ändring av hämtningsintervall vid kompostering, eget omhändertagande av matavfall enligt 17 och 30 §§
- Begäran om tömning av avfallsbehållare vid särskilda skäl enligt 27 §
- Begäran om att två hushåll delar på en behållare för hushållsavfall enligt 28 §
- Begäran om uppehåll i hämtning av hushållsavfall vid obebodd fastighet enligt 29 §
- Begäran om reducerad/gles avfallshämtning enligt 30 §

27 § Hämtning av behållare vid särskilda skäl
Avfallslämnare som p.g.a. handikapp eller sjukdom begär hämtning av hushållsavfall på annan plats än ordinarie uppställningsplats eller för hämtning av avfallsbehållare längre än 1,5 meter för sidlastande fordon och 5 m för baklastande och övriga fordon samt fartygs angöringsplats skall lämna anmälan inklusive intyg till Roslagsvatten. Hämtnings- och transportvägar ska vara lättframkomliga och i övrigt uppfylla bestämmelserna i dessa föreskrifter. Gångavstånd till avfallsbehållare för renhållarens personal ska inte överstiga 50 m. Gångavståndsavgift erläggs enligt avfallstaxan.

28 § Delning av behållare
Närliggande hushåll kan, efter anmälan till Roslagsvatten, dela på en avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att

olägenhet för människors hälsa, miljön och renhållningspersonalens arbetsmiljö inte uppstår. För att erhålla nedsatt avfallsavgift vid delning av säck i hämtningsområde Skärgård krävs att båda hushållen komposterar sitt matavfall. Vid anmälan om gemensam avfallsbehållare eller säck ändras avfallsavgiften en månad efter att anmälan inlämnats.

29 § Uppehåll i hämtning
Uppehåll i hämtning vid permanentbostäder och fritidsbostäder, som är obebodda under minst ett kalenderår, medges efter anmälan till Roslagsvatten. Övernattning får inte ske på fastigheten, enstaka tillsynsbesök är godkänt. Uppehåll i hämtning kan dock medges senare, befrielse från avgift gäller då endast den kvarvarande tiden av kalenderåret. Uppehåll börjar gälla en månad efter att anmälan inkommit. Avgift enligt avfallstaxan skall uttas för hela kalenderåret om det uppdagas att fastigheten bebos. Uppehåll i hämtning kan medges för hel fastighet eller delar av den.

30 § Eget omhändertagande av hushållsavfall med reducerad/gles avfallshämtning
Avfallslämnare i hämtningsområde Skärgård som själv kan ta hand om sitt hushållsavfall på ett sätt som är betryggande från miljö- och hälsoskyddssynpunkt, kan efter anmälan till Roslagsvatten erhålla reducerat antal hämtningar av brännbart hushållsavfall. Antalet hämtningstillfällen och avfallsavgiften framgår av avfallstaxan.

Förutsättningen för att dispens ska medges är att:

- Allt komposterbart avfall komposteras enligt regler i § 18 och efter anmälan till SBN
- Allt avfall som omfattas av producentansvar lämnas för återanvändning/återvinning
- Mängderna brännbart hushållsavfall är mycket små

Till anmälan ska kopia av beslut om kompostering, eget omhändertagande av matavfall samt eventuellt latrin bifogas. Fastighetens nyttjandegrad, antalet boende, mängderna och hanteringen av avfall som omfattas av producentansvar och av övrigt hushållsavfall ska redovisas. Vid anmälan om eget omhändertagande av hushållsavfall ändras avfallsavgiften året efter att anmälan inlämnats. Eget omhändertagande av hushållsavfall beviljas årsvis.

Undantag och dispenser från föreskrifterna om avfallshantering

31 § Anmälan till SBN
Begäran om undantag och dispenser anmäls till SBN enligt följande:

- Kompostering, eget omhändertagande av matavfall enligt 18 §.
- Eget omhändertagande av latrin enligt 32 §
- Eget omhändertagande av slam enligt 33 §
- Glesare slamsugningsintervall, d.v.s. längre tid mellan varje slamtömning enligt 34 §

SBN beslutar om undantag och/eller dispenser från föreskrifterna efter skriftlig anmälan av fastighetsinnehavaren eller verksamhetsutövaren i varje enskilt fall. Undantag och dispenser är personliga.

KL BJ

32 § Eget omhändertagande av latrin
Avfallslämnare som ansöker om eget omhändertagande av latrin enligt 31 § i dessa föreskrifter kan medges befrielse från skyldigheten att lämna latrin under förutsättning att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

33 § Eget omhändertagande av slam
Avfallslämnare som ansöker om egen behandling av slam enligt 31 § i dessa föreskrifter kan befrias från skyldigheten att lämna slam under förutsättning att olägenhet för människors hälsa, miljön och renhållningspersonalens arbetsmiljö inte uppstår.

34 § Glesare slamsugningsintervall
Glesare slamsugningsintervall till en gång vartannat år kan beviljas av SBN vid följande förutsättningar:
Permanenthushåll med slamavskiljare för BDT-spillvatten med våtvolym av minst 500 l per person dock totalt minst 1100 l.
Hushåll med slamavskiljare för WC- och BDT-spillvatten med en våtvolym av minst 1000 l per person dock totalt minst 2000 l.

Utökat slamsugningsintervall till en gång per år kan beviljas av SBN vid följande förutsättningar:

Fastigheter med kemiska minireningsverk.
Permanentfastighet med sluten tank,< 6 m^3.

I övrigt gäller att avloppsanordningen skall fungera och får inte orsaka olägenhet.

Anmälan skall vara SBN tillhanda senast två månader före ordinarie slamtömning.

35 § Förändrad avfallsavgift
Vid anmälningsärenden enligt 18, 33 och 34 §§ träder ändrad avfallsavgift i kraft en månad efter beslut av SBN. Vid anmälan om eget omhändertagande av latrin enligt 32 § ändras avfallsavgiften året efter att anmälan inlämnats.

Uppstår olägenhet eller risk för olägenhet kan SBN besluta att dispens enligt 18, 30 och 32-34 §§ ska upphöra att gälla.

36 § Föreskrifternas ikraftträdande samt tidigare givna dispenser
Dessa föreskrifter träder i kraft 2012-01-01 då Föreskrifter om avfallshantering för Österåkers kommun, fastställda av kommunfullmäktige 2011-11-18, § 143 (ÖFS 2010:26) upphör att gälla. Undantag/dispenser som inte strider mot nu gällande föreskrifter och som kommunen medgett med stöd av tidigare föreskrifter gäller tills vidare.

Bilaga 1. Definitioner

Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i Miljöbalken och Avfallsförordningen. I övrigt används följande begrepp med de betydelser som här anges:

Abonnemang
Kundförhållandet mellan Roslagsvatten och abonnent regleras genom abonnemang för hämtning av avfall.

Angöringsplats
Platsen där renhållningsfordon eller fartyg stannar eller lägger till för att tömma behållare för avfall.

Animaliskt avfall
Samlingsbenämning på livsmedelsavfall som kommer från djurriket.

Avfall som är jämförligt med avfall från hushåll
Avfall från annan verksamhet som i renhållningssammanhang är jämförligt med avfall från hushåll. Det är till exempel städsopor, kontors- och butiksavfall samt matavfall och annat livsmedelsavfall från restauranger, storkök och butiker, dock inte från livsmedelsindustrier.

Avfallslämnare
Med avfallslämnare avses varje fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, verksamhet eller enskild person som ger upphov till eller som hanterar avfall med avsikt att lämna det vidare.

Avloppsanordning
Enskilda tankar, slamavskiljare, reningsverk och övriga liknande anordningar som hanterar slam.

Baklastande fordon
Renhållningsfordon med lyftanordningen för kärl på fordonets bakre del. Renhållningspersonalen går ur fordonet och drar kärlet till lyftanordningen vid varje hämtplats.

Batterier
Knappcellsbatterier, laddningsbara batterier, brunstensbatterier, bilbatterier m.m.

Behovstömning
Avfallslämnaren markerar genom kärlets placering om tömning önskas.

Behållare
Med behållare avses säckställ, kärl av plast, container, latrinbehållare, djupbehållare eller någon annan anordning för uppsamling av hushållsavfall. I behållare förvaras avfallet till dess det hämtats av renhållaren. Behållare i bilaga 3 godtas i kommunens system för insamling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall.

Behållarplats/avfallsutrymme
Plats/utrymme varifrån avfallsbehållare, dess innehåll eller löst avfall hämtas av renhållaren på meddelad hämtningsdag/period.

Brännbart säck- och kärlavfall
Med brännbart säck- och kärlavfall avses säck- och kärlavfall som återstår sedan matavfall har sorterats ut. Brännbart avfall brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen har startat (SFS 2001:1063).

Bygg- och rivningsavfall
Avfall som har uppkommit vid byggande, t.ex. nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller vid rivning. T.ex. badkar, handfat, duschkabin, toalettstol värmepanna, varmvattenberedare och trallvirke.

Dispens
Tillstånd att frångå en regel.

Däck
Yttre höljet i luftfyllda gummihjul på t.ex. bil eller cykel.

El-avfall
Elektriska och elektroniska produkter t.ex. vitvaror, TV, mikrovågsugn, datorer, hushållsapparater, ljuskällor, elektriska och elektroniska verktyg.

Farbar väg
Väg som nyttjas vid hämtning av avfall skall vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar under hela hämtningssäsongen/perioden för renhållarens konventionella fordon. Kärra ska kunna användas där säck hämtas manuellt av renhållaren. Detaljer anges i § 13.

Farligt avfall
Farligt avfall är sådant avfall som räknas upp i bilaga 2 i avfallsförordningen (2001:1063). Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som farligt avfall:

- Färg- och lackavfall samt hartser
- Limavfall (t.ex. kontaktlim, epoxilim, spackel)
- Lösningsmedel
- Fotokemikalier (t.ex. fix och framkallare)
- Bekämpningsmedel
- Sprayburkar
- Annat surt eller starkt alkaliskt avfall (t.ex. frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- Avfall som innehåller kvicksilver (t.ex. termometrar, barometrar, reläer)
- Spillolja och annat oljeavfall

Fastighetsinnehavare
Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsinnehavare. Tomträttsinnehavare jämställs med fastighetsinnehavare.

Fosforfilter
Ett material med hög kapacitet för fosforinbindning.

Fritidsboende
Fritidsboende är den som är folkbokförd på annan fastighet. Fritidsboende kan erhålla hämtning av hushållsavfall på samma sätt som permanentboende i området mot erläggande av avfallsavgift motsvarande en permanentboendes avgift.

Förpackningsavfall
Förpackningar av glas, metall, papper, papp, wellpapp, kartong, hårdplast och mjukplast.

Grovavfall
Med grovavfall avses, i enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall, hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl. Grovavfall är exempelvis kasserade möbler, cyklar, skidor, kälke och liknande.

Latrin
Blandning av urin och exkrementer (fekalier) från människor.

Läkemedelsrester
Läkemedel i originalförpackning, lösa tabletter, kapslar, ampuller, flytande läkemedelsrester i sprutor, färdigberedda lösningar och infusionspåsar etc.

Kommunfullmäktige
Den högsta beslutande församlingen i Österåkers kommun. Vald av de i kommunen folkbokförda invånarna.

Matavfall
Med matavfall avses särskilt utsorterat lättnedbrytbart organiskt avfall som samlas in separat för biologisk behandling. Matavfall utgörs av matrester, hushållspapper, kasserade livsmedel utan förpackning och liknande avfall.

Miljöstation
En container eller förvaringsplats där hushållen kan lämna farligt avfall. Stationerna finns i regel i närheten av bensinstationer eller andra näringsidkare hos vilka avfallslämnaren kan hämta nyckel till miljöstationen för att lämna sitt avfall.

Nyttjanderättshavare
Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarebegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

Osorterat säck- och kärlavfall
Med osorterat säck- och kärlavfall avses säck- och kärlavfall där matavfall inte har sorterats ut.

Permanentboende
Permanentboende är den som är folkbokförd på fastigheten.

Producentansvar
Regeringen har beslutat att vissa produkter ska innefattas av producentansvaret för att främja en minskad uppkomst av avfall eller en hälso- och miljömässig godtagbar hantering av avfall. Alla företag som tillverkar, importerar eller säljer en förpackning, förpackad vara eller tidning ansvarar för att de ska samlas in och återvinnas. Producenter och producentansvar definieras i Miljöbalken.

Renhållare
Insamling och behandling sker genom upphandlad entreprenör, i dessa föreskrifter kallad renhållaren.

Renhållningsfordon
Transportmedel för hämtning av hushållsavfall.

Roslagsvatten
Österåkersvatten är ansvarig verksamhetsutövare för kommunens avfallshantering. Roslagsvatten är utförande verksamhet åt Österåkersvatten. I dessa föreskrifter används benämningen Roslagsvatten för både Österåkersvatten och Roslagsvatten.

Roslagsvatten ansvarar t.ex. för:

- Insamling, transport och behandling av hushållsavfall inklusive slam, latrin och fett
- Utarbetande av förslag till avfallsplan, avfallstaxa och avfallsföreskrifter
- Kontroll av upphandlade entreprenörer
- Kontroll av avfallshanteringen och avgör tvister om hämtning/hämtningsförhållanden/avgifter
- Information

SBN
Förkortning av Samhällsbyggnadsnämnden. Den kommunala nämnd som utövar tillsynen över bl.a. avfallshanteringen.

Sidlastande fordon
Renhållningsfordon med lyftanordningen för kärl på fordonets högra sida.
Renhållningspersonalen sitter kvar i fordonet och tömmer kärlet genom att sända ut en griparm som lyfter kärlet.

Slam
Avloppsslam, t.ex. urin, fekalier, bad- dusch-, disk- och tvättvatten.

Säck- och kärlavfall
Med säck- och kärlavfall avses sådant hushållsavfall som återstår sedan grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar har sorterats ut, oberoende av vilken typ av behållare som avfallet samlas upp i. Dock avses inte slam från enskilda avloppsanordningar, fett från fettavskiljare eller latrin. Säck- och kärlavfall läggs i soppåse som sedan läggs i avfallskärl, säckställ, sopnedkast, sophus eller liknande vid bostaden eller verksamheten.

Säckställ
Ställning i metall, trä m.m. som 160 l pappsäck för säckavfall kan fästas i. Används i hämtningsområde Skärgård.

Trädgårdsavfall
Växtdelar som blir över vid trädgårdsskötsel, t.ex. gräs, löv och kvistar.

Vegetabiliskt avfall
Samlingsbenämning på livsmedelsavfall som kommer från växtriket.

Återvinningscentral
Återvinningscentralen är en bemannad anläggning där hushåll kan lämna sorterat grovavfall, annat återvinningsbart avfall, farligt avfall och cytostatika. För avlämning av sorterat grovavfall och farligt avfall erlägger hushåll ingen särskild avgift. Bygg- och rivningsavfall mottas mot ersättning. Återvinningscentralen är belägen intill väg 276 vid området Brännbacken.

Återvinningsstationer
Förpackningar kan lämnas på mindre insamlingsplatser i kommunen i s.k. återvinningsstationer. Där kan också ofta kläder och batterier lämnas. Stationerna ägs av producenternas materialbolag och bekostas av avgifter på varje försåld produkt (förpackning). Inga medel från avfallstaxan eller skatteintäkter används till att bekosta stationerna.

KLBo

Bilaga 2. Sortering och hantering

Nedan uppräknade avfallsslag sorteras och hanteras enligt denna bilaga. Utsorterat material för återvinning ska vara rent och fritt från föroreningar.

Avfall med kommunalt ansvar

Kommunen ansvarar för insamling av hushållsavfall. Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet (MB 15 kap. 2 §). Som exempel på hushållsavfall kan nämnas städsopor, köksavfall, latrin, slam från slambrunnar och slutna tankar, skrymmande avfall som kasserade möbler, cyklar, kylskåp och frysar, överblivna läkemedel, batterier, rester av olja, färg och bekämpningsmedel och annat farligt avfall som uppkommer i hushåll. Avfall från annan verksamhet och som är jämförligt med hushållsavfall är sådant avfall som liknar hushållsavfall och som uppkommer som en direkt följd av att människor uppehåller sig inom en lokal eller i en anläggning oavsett ändamål eller verksamhet. Som exempel kan nämnas städsopor, avfall från personalmatsalar, storkök, handel, skolor och sjukhus, kontorsavfall, toalettavfall m.m. I Österåker sorteras och hanteras hushållsavfall enligt nedan.

Säck- och kärlavfall

Med säck- och kärlavfall avses sådant hushållsavfall som återstår sedan grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar har sorterats ut, oberoende av vilken typ av behållare som avfallet samlas upp i. Dock avses inte slam från enskilda avloppsanordningar, fett från fettavskiljare eller latrin. Säck- och kärlavfall läggs i soppåse som sedan läggs i avfallskärl, säckställ, sopnedkast, sophus eller liknande vid bostaden eller verksamheten.

Brännbart säck- och kärlavfall

Med brännbart säck- och kärlavfall avses säck- och kärlavfall som återstår sedan matavfall har sorterats ut.

Matavfall

Med matavfall avses särskilt utsorterat lättnedbrytbart organiskt avfall som samlas in separat för biologisk behandling alternativt kompostering. Matavfall utgörs av matrester, hushållspapper, kasserade livsmedel utan förpackning och liknande avfall. För de som valt abonnemang med sortering av matavfall gäller att matavfall, ska sorteras för sig och placeras i ett separat kärl som töms av Roslagsvatten.

Felsorterat matavfall hämtas i samband med nästföljande hämtning av osorterat avfall. Avfallslämnaren informeras om detta och ansvarar för att vidta åtgärder. Då matavfall inte sorteras ut eller då utsorterat matavfall vid upprepade tillfällen inte uppfyller kriterier för separat biologisk behandling ändras matavfallsabonnemanget till abonnemang för osorterat avfall. Hushållens övriga regler och hantering av matavfall beskrivs i separat dokument för matavfall.

Under vissa förutsättningar kan matavfall komposteras. Kompostering av matavfall på fastigheten skall ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår. Kompostering hos permanentboende (åretruntboende) skall ske i isolerad kompostbehållare. Anmälan skall göras till SBN enligt 18 och 31 §§.

Matavfall som hämtas till central biologisk behandling är ur klimatperspektiv fördelaktigare än kompostering.

Osorterat säck- och kärlavfall
Med osorterat säck- och kärlavfall avses säck- och kärlavfall där matavfall inte har sorterats ut. I hämtningsområde Fastland kan osorterat hushållsavfall lämnas i valfri behållare enligt bilaga 3. Roslagsvatten kan ge särskilt tillstånd att lämna i säck i hämtningsområde Fastland. I hämtningsområde Skärgård kan det osorterade hushållsavfallet lämnas i säck i säckställ eller i container. Vintertid lämnar permanentboende på vissa öar sitt osorterade hushållsavfall i container eftersom renhållaren inte kan angöra ön efter att isen har lagt sig.

Farligt avfall
Farligt avfall är sådant avfall som räknas upp i bilaga 2 i avfallsförordningen (2001:1063). Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som farligt avfall:

- Färg- och lackavfall samt hartser
- Limavfall (t.ex. kontaktlim, epoxilim, spackel)
- Lösningsmedel
- Fotokemikalier (t.ex. fix och framkallare)
- Bekämpningsmedel
- Sprayburkar
- Annat surt eller starkt alkaliskt avfall (t.ex. frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- Avfall som innehåller kvicksilver (t.ex. termometrar, barometrar, reläer)
- Spillolja och annat oljeavfall

Det farliga avfallet skall vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Om möjligt skall avfallet lämnas i originalförpackning.

Hushållsavfall som utgörs av eller innehåller farligt avfall ska lämnas i miljöstationer, Samlaren eller på Brännbackens återvinningscentral.

I hämtningsområde Skärgård kan farligt avfall även lämnas till flytande ÅVC. Avfallet får enbart lämnas direkt på fartygen.

Hämtning av farligt avfall kan av fastighetsinnehavaren beställas hos Roslagsvatten mot erläggande av avgift enligt avfallstaxan.

Cytostatika lämnas till miljöstation eller återvinningscentralen. Övriga läkemedelsrester ingår i producentansvaret och lämnas till apoteksaktörer.

Grovavfall
Med grovavfall avses, i enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall, hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Grovavfall är exempelvis kasserade möbler, cyklar, skidor, kälke och liknande. Grovavfall från hushåll för separat borttransport av renhållaren ska buntas eller förpackas i lämpligt emballage och sorteras i en brännbar och en icke brännbar fraktion.

Det finns två sätt att bli av med grovavfallet:

- Lämna kostnadsfritt på återvinningscentralen
- Hämtning mot avgift beställs hos Roslagsvatten

I hämtningsområde Skärgård kan grovavfall även lämnas till flytande ÅVC. Avfallet får enbart lämnas direkt på fartyget.

Trädgårdsavfall
Växtdelar som blir över vid trädgårdsskötsel, t.ex. gräs, löv och kvistar. Trädgårdsavfall bör komposteras. Egen kompostering av trädgårdsavfall är tillåten utan anmälan till SBN.

Trädgårdsavfall lämnas kostnadsfritt på återvinningscentralen.

Bortforsling av trädgårdsavfall kan mot avgift enligt avfallstaxan beställas av fastighetsinnehavaren hos Roslagsvatten. Insamling sker i kärl, storsäck, buntat eller i container. Torrt trädgårdsavfall härrörande från den egna tomten, som inte kan utnyttjas för kompostering, får eldas endast då förbud mot eldning inte föreligger och under den tid som anges i lokala föreskrifter om skydd för hälsa och miljön. Närboende skall informeras innan eldning sker. Eldning skall utföras på sådant sätt att olägenhet inte uppkommer.

Latrin
Insamling sker i latrinbehållare som beställs hos Roslagsvatten. Denna skall förslutas av avfallslämnare. Bortforsling av latrin kan mot avgift enligt avfallstaxan beställas av fastighetsinnehavaren hos Roslagsvatten.

Avfall med producentansvar

Läkemedelsrester
Lämnas till apoteksaktörer. Undantaget är cytostatika som lämnas till miljöstation eller återvinningscentralen.

Batterier
Enligt förordningen (2008:834) om batterier är hushållen skyldiga att sortera ut batterier. Småbatterier (knappcellsbatterier, laddningsbara batterier, brunstensbatterier m.m.) kan lämnas i batteriholkar, Samlaren, miljöstationer eller på Brännbackens återvinningscentral.
Bilbatterier eller andra stora batterier som inte får plats i batteriholkar ska lämnas i någon av kommunens miljöstationer eller på Brännbackens återvinningscentral.

El-avfall
Elektriska och elektroniska produkter som omfattas av producentansvar är sådant avfall som räknas upp i bilaga 1 i Förordningen om producentansvar av elektriska och elektroniska produkter (2005:209). Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som el-avfall:

- Vitvaror, t.ex. spis, diskmaskin, tvättmaskin, spisfläkt — Skrymmande
- Kylskåp och frysar — Skrymmande
- TV — Skrymmande
- Mikrovågsugn — Småelektronik
- Datorer och tillbehör — Småelektronik
- Hushållsapparater, t.ex. elvisp, matberedare, hårtork — Småelektronik
- Ljuskällor t.ex. lågenergilampor, glödlampor, halogenlampor, lysrör — Småelektronik
- Elektriska och elektroniska verktyg, t.ex. elektrisk gräsklippare, symaskin

Avfall av elektriska och elektroniska produkter med producentansvar kan lämnas på Brännbackens återvinningscentral och till återförsäljare. Hämtning kan mot avgift beställas av fastighetsägaren hos Roslagsvatten. Småelektronik och ljuskällor lämnas till Miljöstationer. All elektronik som är 10 cm eller mindre kan lämnas i Samlare.

I hämtningsområde Skärgård kan avfall av elektriska och elektroniska produkter med producentansvar även lämnas till flytande ÅVC. Avfallet får enbart lämnas direkt på fartyget.

Avfall från elektriska och elektroniska produkter som inte omfattas av producentansvar kan lämnas på Brännbackens återvinningscentral mot avgift. Det gäller exempelvis fasta installationer såsom värmepannor, varmvattenberedare, proppskåp mm.

Förpackningsavfall
Enligt Förordning 2006:1273 om producentansvar för förpackningar skall hushåll sortera ut förpackningar från hushållsavfallet och lämna det till återvinningsstation eller annan plats som anvisas av förpackningsproducent.

Förpackningsavfall som ska lämnas till återvinningsstation:
Förpackningar av glas
Förpackningar av metall
Förpackningar av papper, papp, wellpapp eller kartong
Förpackningar av hårdplast och mjukplast

Däck
Producentansvaret för däck regleras i förordning (1994:1236) om producentansvar för däck. Däck utan fälg kan lämnas kostnadsfritt till Brännbackens återvinningscentral eller valfri återförsäljare. Om däcket sitter på fälg får en skälig avgift tas ut. Gäller det ett större antal uttjänta däck kan Roslagsvatten besluta att branschens insamlingssamordnare kontaktas, Svensk Däckåtervinning AB, SDAB.

Bilar
Producentansvaret för bilar regleras i SFS 2007:185. Det innebär att tillverkaren eller den som fört in en bil i Sverige är skyldig att ta emot den gratis (om bilen inte saknar väsentliga delar såsom motor, växellåda och katalysator) och att se till att material och komponenter från bilen återanvänds, återvinns eller tas om hand på något annat miljömässigt godtagbart sätt.

Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor
Producenter ska kostnadsfritt ta hand om uttjänta produkter som har sålts senare än september 2007, om inte köparen redan vid köpet valde att själv ta ansvar för avfallet. Producentansvaret är reglerat i Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor. Strålsäkerhetsmyndigheten har mer information om denna produktgrupp.

Övrigt avfall

Bygg- och rivningsavfall
Avfall som har uppkommit vid byggande, t.ex. nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller vid rivning.

Exempel på bygg- och rivningsavfall är:
- Badkar, handfat, duschkabin, toalettstol
- Värmeapparater såsom värmepanna, varmvattenberedare
- Trallvirke

Bygg- och rivningsavfall är inte hushållsavfall och ingår därför inte i avfallsavgiften. Bygg- och rivningsavfall kan lämnas på Brännbackens återvinningscentral mot avgift. Första kubikmetern från privatpersoner lämnas kostnadsfritt därefter erläggs avgift.

Fosforfilter
Omhändertagande av fosforfilter beställs genom valfri entreprenör.

Fyrverkerier och ammunition
Kontakta Polisen eller återförsäljaren av produkterna för omhändertagande av fyrverkerier, nödljus, nödraketer, sprängämnen, ammunition eller annat explosivt avfall.

Bilaga 3. Behållartyper

Följande uppsamlingsbehållare kan godtas i kommunens system för insamling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall.

- Behållare på hjul för elektronik
- Behållare som hämtas med kranbil
- Container för stationär sopsug
- Container med komprimator
- Container utan komprimator
- Djupbehållare, nedgrävd behållare
- Sluten tank för matavfall som töms med slamsugbil
- Plastkärl på hjul för uppsamling av rent utsorterat matavfall. Kärlvolym 140 liter.
- Plastkärl på hjul för uppsamling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Kärlvolym från 190 till 660 liter.
- Säck i säckställ
- Uppsamlingstank för mobil sopsug

Bilaga 4. Instruktioner och regler för behovstömning

Hämtplats för sidlastande fordon
Kärl som töms med sidlastande fordon ska på tömningsdagen vara framställt med draghandtaget vänt bort från renhållningsfordonet om tömning önskas, se bild 1. Önskas inte tömning placeras kärlet med draghandtaget vänt mot hämtfordonet. Kärl ska placeras på en av renhållaren anvisad plats så att tömning är möjlig att utföra, dock högst 1,5 m från farbar väg, dock inte så att väghållaren hindras eller risk för trafiken uppstår. Annan placering kan godtas mot avgift om särskilda skäl föreligger enligt 27 §. Det ska vara fritt minst 0,5 meter runt och 4,7 meter ovanför kärlet och det ska stå på plan hårdgjord yta.

Bild 1. Hämtplats för sidlastande fordon, tömning önskas

Hämtplats för baklastande fordon
Kärl som töms med baklastande fordon ska på tömningsdagen vara framställt med draghandtaget vänt mot renhållningsfordonet om tömning önskas, se bild 2. Önskas inte tömning placeras kärlet med draghandtaget vänt från renhållningsfordonet. Behållare placeras så nära angöringsplatsen för renhållningsfordonet som möjligt, dock högst 5 m från angöringsplatsen. Annan placering kan godtas mot avgift om särskilda skäl föreligger enligt 27 §.

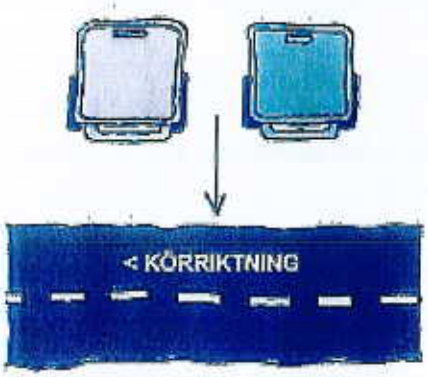

Bild 2. Hämtplats för baklastande fordon, tömning önskas

M AHD

Bilaga 5. Slamhantering

Utformning och skötsel av avloppsanordning

- Endast WC får kopplas till sluten tank.
- Slamavskiljare, reningsverk, fettavskiljare och slutna tankar skall vara lättillgängliga för tömning, inspektion och tillsyn.
- Avloppsanordningens botten ska inte vara lägre än 6 meter i förhållande till slamtömningsfordonets slanganslutningspunkt. Slanganslutningspunkten är vanligen placerad på övre delen av slamtömningsfordonet.
- Lock som lyfts vid tömning får väga max 15 kg. Om lock kan skjutas åt sidan och tillbaka utan att lyftas får de väga max 40 kg.
- Lock får inte vara övertäckta vid tömning.
- Anordningarna ska synliggöras med markeringsskylt i samband med tömning.
- Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ansvarar för anordningens skötsel och underhåll.
- Avståndet mellan anslutningspunkt för avloppsanordningen och uppställningsplats för slamsugningsfordon får ej överstiga 10 meter. Kraftigt kuperad eller lutande terräng på slangdragningssträckan tillåts ej. Roslagsvatten kan medge undantag. Reglerna baseras på detaljer i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Belastningsergonomi, AFS 1998:1 och Manuell hantering, AFS 2000:1.

Tömningsinformation

- Avfallslämnaren kan beställa extrahämtning av slam utöver ordinarie slamsugning hos Roslagsvatten minst 14 dagar före önskad slamsugning i hämtningsområde Skärgård och minst 7 dagar före önskad slamsugning i hämtningsområde Fastland.
- Avfallslämnaren skall informera Roslagsvatten om ordinarie tömning inte ska ske. Tömning ska beställas vid annan tidpunkt samma kalenderår. Avgift erläggs för budad tömning enligt taxa för hämtning av slam och fett i Österåker.
- Anmälan om akut tömning av avloppsanordning inom ett dygn lämnas till Roslagsvatten. Avgift erläggs enligt taxa för hämtning av slam och fett i Österåker.
- Avfallslämnare ska följa det hämtningsschema som tilldelas dem. Byte av hämtningsintervall kan godkännas av Roslagsvatten om särskilda skäl föreligger.
- När en avloppsanordning tagits ur bruk ska innehållet sluttömmas inom ett år.
- Avfallslämnare som begär egen behandling av slam ska anmäla detta till SBN enligt 31 och 33 §§.
- Om slamsugning av avloppsanordning inte är möjlig att utföra ska Roslagsvatten informera avfallslämnaren om de bestämmelser som gäller för slamsugning samt lämna förslag på nästkommande slamsugningstillfälle. Avgift enligt avfallstaxan uttas när slamsugning inte varit möjlig att utföra, s.k. bomkörningsavgift.

Bilaga 4

PROTOKOLL NR 77/2011

2011-10-06

STYRELSEMÖTE I ÖSTERÅKERSVATTEN AB

Per Capsulam

Närvarande:

Bror Jansson	Ordförande
Bert Niska	1:e vice ordförande
Lars Starkerud	2:e vice ordförande
Sven Hugosson	Ledamot
Per Albinsson	Ledamot
Monique Stalås Hörnsten	Ledamot
Björn Gerzén	Ledamot
Björn Sundman	Ledamot
Mary Jensen	Ledamot

Övriga närvarande från Roslagsvatten:

Mikael Medelberg	VD, Roslagsvatten AB
Marcus Wisting	Avfallsingenjör, Roslagsvatten AB
Leena Askebjer	Ekonom, Roslagsvatten AB

Ej närvarande:

Kristina Gewers	Adjungerad

§ 1 Sammanträdets öppnande

Ordförande öppnade mötet.

§ 2 Val av protokollförare

Till protokollförare utsågs Leena Askebjer.

§ 4 Val av justeringsmän

Beslutades att jämte ordförande och VD utse Bert Niska och Lars Starkerud att justera dagens protokoll.

§ 5 Renhållningsordning Bil. 1

Behandlades samhällsbyggnadsnämndens beslut att föreslå kommunfullmäktige att behålla grovavfallshämtningen i dess nuvarande form (§220 2011-09-26) samt att föreslå kommunfullmäktige att avfallstaxan för fastboende i skärgården ska vara densamma som för fastboende på fastland och Ljusterö (§221 2011-09-26).

Förslagen innebär en förändring av det gemensamma förslaget till renhållningsordning från Roslagsvatten och Österåkers kommun med dnr 211/0261-450. Styrelsen för Österåkersvatten AB har tidigare enhälligt tillstyrkt det gemensamma förslaget.

Styrelsen för Österåkersvatten emotsätter sig enhälligt ändringsförslagen från samhällsbyggnadsnämnden. Vi anser att ändringarna strider mot kommunens miljömål och miljöpolicy och ifrågasätter om samhällsbyggnadsnämnden beaktat det faktum att grovavfallshämtningen i dess nuvarande form på grund av arbetsmiljökrav inte kan fortsätta som förut. Styrelsen har vidareutvecklat argumenten i bilagt dokument (Bil. 1).

Beslut: Styrelsen hemställer att kommunfullmäktige skall fastställa renhållningsordningen enligt det gemensamma förslaget från Roslagsvatten och Österåkers kommun.

§ 6 Utbyggnad av VA-ledningar

Behandlades planerad utbyggnad av va-ledningar och gc-väg Margretelundsvägen del 1.

Projektledaren Hans Abrahamsson informerade att upphandlingen av va-ledningar inneburit att vinnande anbud innebär en kostnad på 9 Mkr, med ca 2 Mkr i kostnader under 2011 och ca 7 Mkr under 2012. Det är 2 Mkr över beräkning i budget.

Beslut: Styrelsen godkänner den nya budgeten för projektet och beräknad kostnadsfördelning.

§ 7 Mötet avslutades

Ordföranden förklarade mötet för avslutat.

Vid protokollet

.....
Leena Askebjer

Justeras:

.....
Bror Jansson, ordförande

.....
Mikael Medelberg, VD

.....
Bert Niska, 1:e vice ordf.

.....
Lars Starkerud, 2:e vice ordf.

Bilaga

1. Föreslagen organisation av avfallshämtning

Renhållningsordning

Bakgrund

Roslagsvatten har tillsammans med Österåkers kommun arbetat fram ny renhållningsordning för Österåkers kommun. Renhållningsordningen består av avfallsplan och renhållningsföreskrifter. Förslaget har löpande förankrats i Österåkersvatten och i kommunens beslutande organ.

Förslaget stämmer väl överens med kommunens miljömål och miljöpolicy som beskriver att Österåkers kommuns verksamheter ska bedrivas på ett sådant sätt att förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling skapas såväl i kommunen som i samhället i stort, och kommunen skall föregå med gott exempel.

Österåkersvatten beslutade enhälligt vid sammanträdet den 7 september att ställa sig bakom förslaget varefter förslaget överlämnades till Österåkers kommun för fastställelse. Vid samhällsbyggnadsnämndens sammanträde den 26 september beslutade nämnden att för sin del föreslå kommunfullmäktige att
"Grovavfallsinsamlingen ska finnas kvar i dess nuvarande form".

Motiv för ändrad grovavfallsinsamling

Roslagsvatten har gjort en ny upphandling av insamling av hushållsavfall inom kommunen. Upphandlingen bygger på de utarbetade "Upphandlingskriterier för avfall". Dessa har behandlats i styrelsen för Österåkersvatten och i miljö- och hälsoskyddsnämnd och kommunstyrelse (2010-10-25). Kommunstyrelsen uttalade då att " Insamling av grovavfall, farligt avfall och elektronikavfall bör bibehållas för att motverka miljömässiga negativa konsekvenser".

I förslaget till avfallsföreskrifter föreslås att insamling av grovavfall vid fastighet på bestämda tider skall upphöra i kommunen. Däremot finns möjlighet att även i fortsättningen få grovavfall hämtat vid fastighet på tider som abonnenten själv bestämmer. Denna hämtning ingår inte grundavgiften utan får betalas separat. Kostnaden för detta är satt till 305:- för hämtning av storsäck på 1 m³ för brännbart avfall.

Anledningen till denna förändring är framförallt följande:

1. Kostnad

Upphandlingen är gjord med ovan beskrivna kriterier som grund. Eftersom kriterierna inte ställer krav på formen för insamlingen är en bred kommunomfattande insamling av grovavfall inte upphandlad i entreprenaden. Detta medför att en sådan insamling kräver en omförhandling av träffat avtal med Reno Norden AB för hämtning av hushållsavfall på fastlandet och Ljusterö. En sådan bred insamling av grovavfall kan av arbetsmiljöskäl inte organiseras som dagens. Insamlingen måste ske maskinellt genom att storsäck eller behållare töms i sopbilen. Erfarenheten säger att en sådan beställning kommer att innebära att grundavgiften måste höjas väsentligt 20 - 30 % (uppskattningsvis 200-300 kronor).

Roslagsvatten håller för närvarande på att anlägga en ny modern återvinningscentral vid Brännbacken. Denna kommer att kunna erbjuda abonnenterna ett bekvämt sätt att bli av med sitt grovavfall på tider som passar abonnenten. Återvinningscentralen kommer att ha generösa öppettider varför tillgängligheten blir god. Detta kräver dock tillgång till bil. Om man inte har tillgång till bil kan grovavfallet hämtas vid fastigheten mot en avgift. Vår erfarenhet säger att de som inte har tillgång till bil i stor utsträckning bor i flerfamiljshus där grovsophanteringen ofta finns ordnad i fastigheten.

2. Sortering

Nuvarande insamling av grovavfall innebär att abonnenterna kan ställa ut alla sorters grovavfall (t.ex. möbler, tv-apparater, ris) vid fastighet utan emballage. Entreprenören samlar sedan in grovavfallet och kör det till en anläggning för endast grovsortering i olika fraktioner.

Om abonnenten i stället åker till återvinningscentralen och sorterar enligt anvisningar görs en betydande miljöinsats. Mycket av grovavfallet kan då återvinnas. Den som inte vill göra denna miljöinsats kan då mot betalning köpa detta från entreprenören.

Om förutsättningarna att sortera avfallet förbättras ger det en positiv effekt på kommunens prioriterade miljömål Giftfri miljö och Begränsad klimatpåverkan. Genom att minska mängden avfall till deponi och öka energiutvinningen och återvinningen begränsas uppkomsten av klimatpåverkande gaser. En förbättrad sortering medför även att det farliga avfallet i större utsträckning behandlas på en för ändamålet godkänd anläggning. Detta hindrar att farliga ämnen okontrollerat sprids till följd av felaktig behandlingsmetod.

3. Avfallsminimering

Enligt den avfallshierarki som EU arbetar efter är det högsta trappsteget, avfallsminimering. Vi är övertygade om att detta tillgodoses i mycket liten utsträckning om man vid bestämda tillfällen kan ställa ut grovavfall vid fastigheten.

Om man i stället själv får göra en insats genom att åka till återvinningscentralen alternativt beställa hämtning innebär detta att man tänker ytterligare en gång innan kvittblivningen. Detta kan förhoppningsvis innebära att en annons på blocket, gåva till barn eller grannar innebär att kvittblivningen uteblir. Om man väljer att besöka återvinningscentralen kan fungerande saker lämnas till återbruk och på sätt undvika att bli avfall.

Avfallstaxa

Bakgrund

Roslagsvatten har utarbetat en taxa som är anpassad till den nya renhållningsordningen. Denna har förankrats löpande med styrelsen för Österåkersvatten som även beslutade att ställa sig bakom förslaget vid sammanträdet den 7 september. Taxeförslaget innebär bl.a. att subventioneringen av fastboende i skärgården upphör.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade vid sammanträdet den 26 september att:
"Avfallstaxan för fastboende i skärgården ska vara densamma som för fastboende på fastland och Ljusterö".

Motiv för taxeförslaget

Insamling av avfall i skärgården är avsevärt dyrare än insamling på fastlandet (inkl. Ljusterö). Detta framgår väl av de nu upphandlade entreprenaderna. Därför är det motiverat att ha ett särskilt hämtningsområde i skärgården med högre avgifter.

Vi anser däremot att alla boende i skärgården skall betala samma avgift. Vi bedömer det inte vara förenligt med gällande kommunallag att subventionera fastboende jämfört med fritidsboende. Avfallsverksamheten är helt finansierad av avgifter varför det saknar betydelse om abonnenten betalar kommunalskatt i kommunen eller inte.

Om man jämför med förhållandena inom vatten och avlopp är det självklart att alla abonnenter inom kommunen skall betala samma avgift oberoende om de är fastboende eller fritidsboende. Inom VA finns skyldighet att vid väsentligt högre kostnad inom ett utpekat verksamhetsområde, besluta om en höjd taxa s.k. särtaxa som då gäller alla fastigheter inom detta verksamhetsområde.

Vi anser att avfallstaxan är analogt uppbyggt jämfört med VA-taxan, genom att skärgården med väsentligt högre kostnader för avfallshämtning också har högre avgifter.

2011-10-10

Mikael Medelberg
VD Österåkersvatten AB

Bilaga 5

Roslags vatten AB

Datum
2011-10-23

PM OM HÄMTNING AV GROVSOPOR

Med anledning av KSAU:s beslut om att fastighetsnära insamling en gång per år vid valfritt tillfälle i storsäck föreslås ingå i grundavgiften vill vi lämna följande synpunkter.

GROVSOPSHÄMTNING ENLIGT KSAU:S FÖRSLAG

Förslag enl. KSAU: Alla hushåll ska kostnadsfritt (ingår i grundavgiften) kunna beställa hämtning i storsäck vid valfritt tillfälle på året.

Detta förslag får nedanstående konsekvenser:

Dålig logistik - miljöpåverkan
Då tjänsten är "kostnadsfri" (ingår i grundavgiften) kan man anta att ett betydligt större antal abonnenter kommer att nyttja tjänsten än om tjänsten är avgiftsbelagd. Uppskattningsvis skulle endast ca 20 % av abonnenterna nyttja tjänsten enligt ursprungligt förslag genom budning mot faktura kontra ca 70 % om den är "kostnadsfri" och ingår i grundavgiften. Det innebär att ett stort antal beställningar ska hanteras löpande oberoende av varifrån geografiskt i kommunen de kommer. Insamlingen kommer därför inte att kunna utföras på ett rationellt sätt. Renhållningsfordon som ska täcka in beställningar från kommunens samtliga hushåll, utan ruttplanering, innebär en stor miljöpåverkan, något som går stick i stäv med kommunens klimat- och energimål. Att utan logistisk planering utföra ett stort antal hämtningar innebär naturligtvis även ökade kostnader för fordon, personal och bränsle. Enligt vår entreprenör Reno Norden AB innebär denna organisation av grovsophämtning att betydande resurser binds upp vilket medför höga kostnader för renhållningskollektivet.

Ökad administration – distribution av storsäckar
Förslaget att alla hushåll kostnadsfritt ska få lämna grovsopor i storsäck medför också en del nackdelar:

1) onödig distribution av säckar till samtliga hushåll och då även till de hushåll som inte kommer att nyttja den kostnadsfria tjänsten (f.n. ca 40 %), alternativt

2) administrativ hantering av beställning och distribution av ca 8000 säckar, något som ställer betydligt högre krav på vår kundtjänst än planerat och därmed ökade administrativa kostnader och ytterligare kommunövergripande transporter utan föregående ruttplanering.

MODIFIERAT FÖRSLAG FÖR GROVSOPHÄMTNING

Om någon form av grovsophämtning skall ingå i ordinarie renhållningsavgift föreslår Roslagsvatten följande organisation för detta:

Roslags vatten AB

Schemalagd hämtning – mindre miljöpåverkan
En kostnadsfri insamling av grovavfall vid fastighetsgräns genomförs schemalagt under våren enligt områdesindelning i likhet med innevarande år. På så vis uppnås en rationell och kostnadseffektiv insamling med ett minimum av transporter och på så sätt, lägre miljöbeslastning.

Ingen distribution av storsäckar
Istället för storsäck föreslås att hushållen får ställa ut kollin. Den möjligheten ingår även som ett alternativ i det ursprungliga förslaget. Kollin innebär förenklat att hushållen i säckar, buntar med rep eller på annat sätt packar ihop smått grovavfall så att det är möjligt att lyfta med kranbil utan att falla isär. Möbler räknas också som kollin. Tydlig information om detta kommer att gå ut till hushållen.

För flerbostadshusen föreslår vi att nuvarande insamling med baklastad komprimerande bil en gång per år får kvarstå, av rättviseskäl. Denna grovavfallsinsamling är arbetsmiljömässigt godkänd, dock är den mindre flexibel än övriga insamlingsformer och inget att överföra till resten av kommunen.

KOSTNAD

Kostnaden vid genomförande av modifierat förlag till grovavfallsinsamling uppskattas till ca 3 750 000 kr (inkl. moms). Det innebär en höjning av grundavgiften för ett villahushåll från 1000 kr (enligt förslag till avfallstaxa 2012) till 1200 kr. Motsvarande höjning för ett hushåll i flerbostadshus är från 500 kr till 600 kr.

Roslagsvatten AB

Mikael Medelberg
VD

Anders Lingsten
chef AO Avfall